

UB-STATISTIKKEN 2023

Noen nøkkeltall fra Universitetsbibliotekets faglige aktivitet, bruk av biblioteket, personale og økonomi

Brukerinnsikt

Vi systematiserer kunnskapen om brukerne våre for å nå målene vi har satt oss.

UB-ansatte

Vi samarbeider og deler på tvers av organisasjoner, avdelinger, nivåer og linjer.

Brukerne i sentrum

All utvikling i tjenestehjulet er basert på ekte brukerbehov

Brukermøter

Vi lærer kontinuerlig i møte med og bruker kunnskap til å forbedre tjenestene

Om rapporten

UB-statistikken 2023 presenterer noen nøkkeltall for siste års faglige aktivitet ved Universitetsbiblioteket, UiT Norges arktiske universitet (UiT).

Statistikken er sammenstilt for å gi ledelse ved UB og UiT generelt, og ansatte ved UB et faktagrunnlag for å gjøre gode vurderinger og valg på vegne av organisasjonen. Tallgrunnlaget bygger i hovedsak på statistikk fra biblioteksystemet Alma og andre driftssystemer. Der kilde ikke er oppgitt, er tall hentet fra egen drift.

Tromsø 10.9.2024

Ingrid Berntsen
hovedbibliotekar

Forsideelementene er hentet fra *Innovasjonshåndboka*¹ som var et av produktene fra Stimulab-prosjektet *Sømløse tjenester*, januar-august 2023². Prosjektet var et samarbeid mellom Universitetsbibliotekene ved NTNU, UiO og UiT³, og hadde prosjektstøtte fra Netlife og Nudgelab⁴. Digitaliseringsdirektoratet og DOGA, står bak og finansierer Stimulab⁵. Universitetsbibliotekene ønsket å undersøke hvordan biblioteksektoren kan samles rundt en helhetlig, fremtidsrettet og brukersentrert utvikling av tjenester, og hvordan servicen fra første- og andrelinjetjenesten kunne videreutvikles, for å imøtekomme en økende hybrid hverdag. En ambisjon med prosjektet var å styrke ansatt- og brukerinvolvering, gjennom en mer helhetlig praksis for tjenesteutvikling.

¹ Innovasjonshåndboka, <https://hdl.handle.net/10037/34672>

² Stimulab-prosjektet Sømløse tjenester, <https://result.uit.no/stimulab>, sluttrapport, <https://hdl.handle.net/10037/34673> og Modell for tjenesteutvikling, <https://hdl.handle.net/10037/34671>

³ Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Oslo og UiT Norges arktiske universitet

⁴ Netlife, <https://www.netlife.com> og Nudgelab, <https://www.thenudgelab.no>

⁵ Stimulab, <https://doga.no/aktiviteter/design-og-innovasjon/stimulab>

Innholdsfortegnelse

1	FAGLIG AKTIVITET	3
1.1	Undervisning og læringsstøtte	3
1.1.1	Skrivesenteret UiT	4
1.1.2	High North Academy	5
1.2	Forsknings- og publiseringsstøtte	6
1.2.1	Åpen publisering og publiseringsfondet	6
1.2.2	Septentrio Academic Publishing	7
1.2.3	Åpen vitenskap og forvaltning av forskningsdata	8
1.2.4	Vitenarkivet Munin	9
1.2.5	Publikasjoner og publiseringspoeng UB ansatte	10
2	BRUK AV BIBLIOTEKTJENESTENE	11
2.1	Litteratursamlingen	11
2.2	Bruken av den fysiske litteratursamlingen	12
2.2.1	Utlån	12
2.2.2	Fjernlån og innlån	13
2.2.2.1	BOTT bibliotekenes fjernlån	14
2.2.3	Internlån mellom Universitetsbibliotekets avdelinger	15
2.3	Bruken av den elektroniske litteratursamlingen	16
2.4	Oria søketjeneste og Leganto pensumlistesystem	17
2.5	Fysiske besøk	18
2.6	Service – digitale kontaktflater	19
2.6.1	Førstelinja postmottak og chat	19
2.6.2	Supporttjenesten referansebehandling	20
2.7	Nettsider og nettjenester	20
2.8	Produksjon og filming	21
3	PERSONALE OG ØKONOMI	22
3.1	Årsverk og stillingsgrupper	22
3.2	Budsjett	23
3.3	Kostnader	23
3.3.1	Litteraturregnskap	24
3.4	Nasjonale indikatorer for universitetsbibliotek	25

1 FAGLIG AKTIVITET

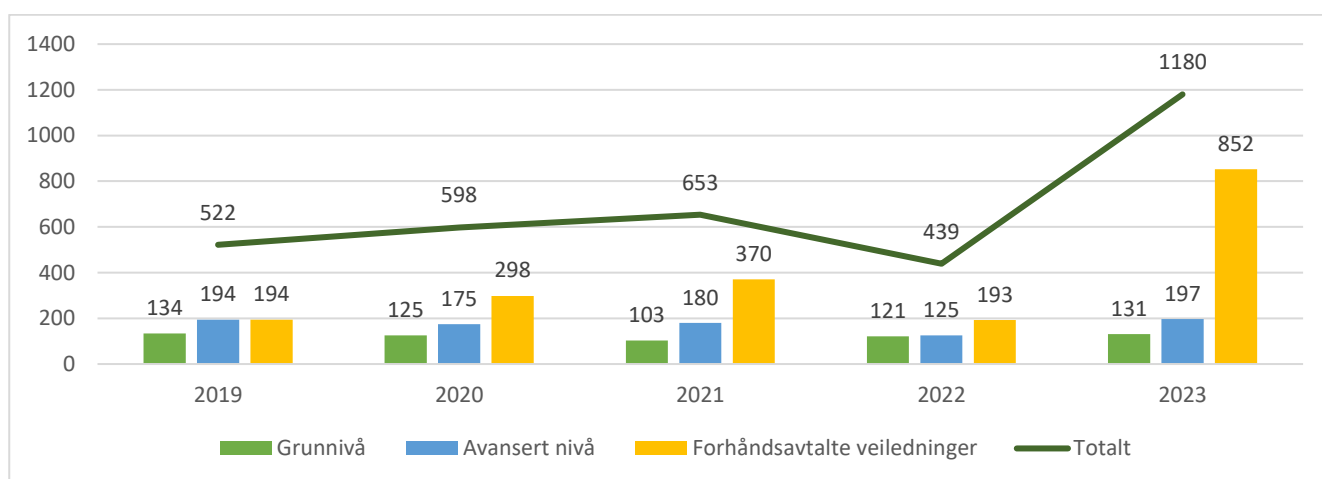
Den faglige aktiviteten til Universitetsbiblioteket (UB) ved UiT Norges arktiske universitet (UiT), er her delt inn i temaene undervisning og læringsstøtte, og forsknings- og publiseringsstøtte.

1.1 Undervisning og læringsstøtte

Universitetsbiblioteket gir undervisning og læringsstøtte til studenter og ansatte, både via formaliserte kurs og en-til-en-veiledninger. Universitetsbiblioteket, inkludert Result⁶, hadde i 2023, 1180 kurs og veiledninger på i alt 2501 timer med 14 313 deltakere, se også tabellen og figuren nedenfor. Oppgangen skyldes mer fullstendig registrering, men det mangler ennå noe registrering, f.eks. fra vårens skrivekvelder. Ser en kun på antall kurs har det økt med 25 %, fra 246 til 328 kurs.

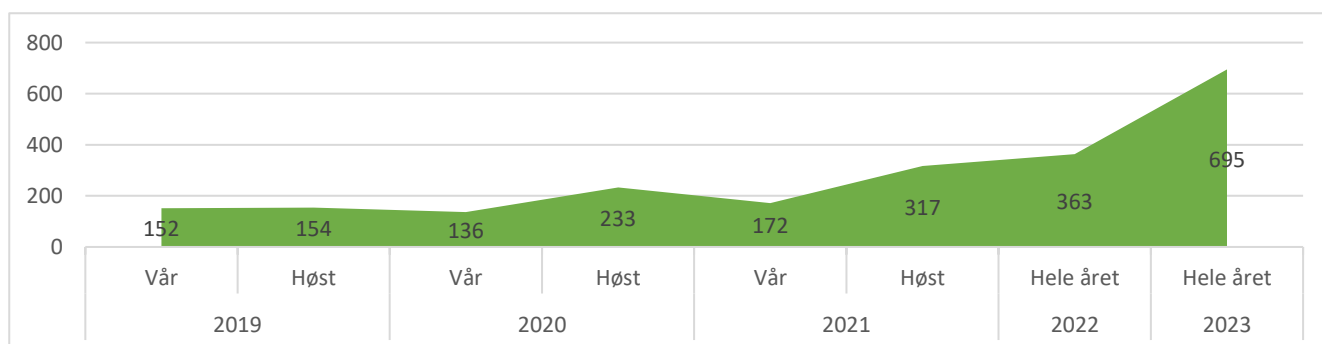
Antall deltakere	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt	8116	5326	8665	6726	14313

Tabell 1: Antall deltakere på UBs kurs- og veiledning. Result er inkludert fra 2022.

Figur 1: UBs kurs og veiledninger de siste fem årene. Result er inkludert fra 2022.⁷

Result hadde 695 deltakere på sine 4 utdanningsfaglige kurs for undervisere⁸, seminarer og workshops i 2023. De hadde ett seminar om KI i undervisning, og 36 workshops om læringsdesign og andre utdanningsfaglige tema. Fordoblinga av deltakertallet skyldes mer fullstendig registrering.

Figur 2: Antall deltakere på Results kurs.

⁶ Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi (Result), en av avdelingene ved Universitetsbiblioteket.

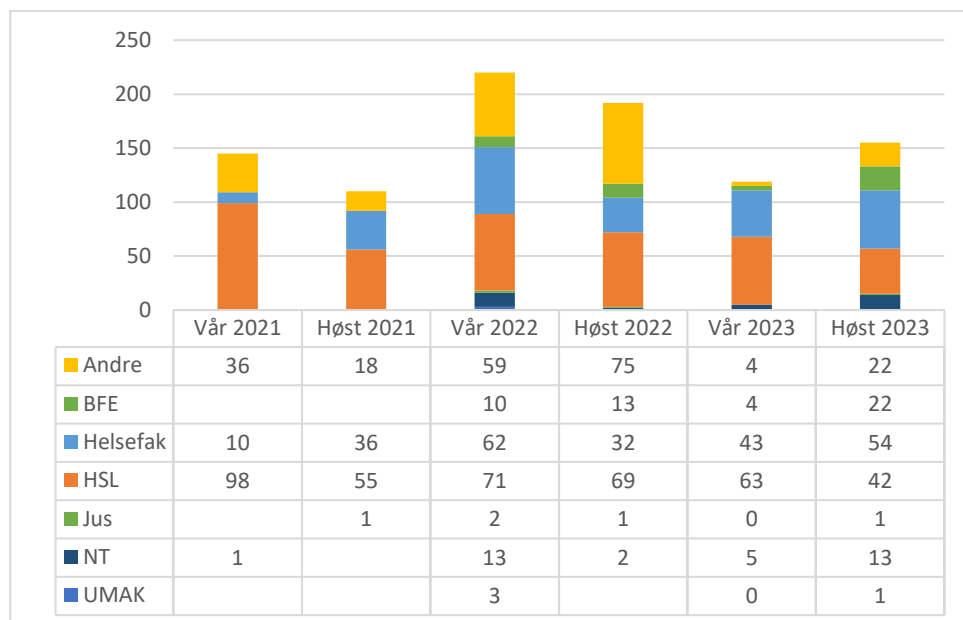
⁷ Grunnivå inkluderer undervisning rettet mot bachelorstudenter eller undervisning som er åpen for alle.

Avansert nivå gjelder all annen undervisning/veiledning, inkludert den som er rettet mot master- og doktorgradsstudenter og ansatte.

⁸ Utdanningsfaglige kurs: Universitetspedagogikk for stipendiater, Universitetspedagogisk basiskompetanse, Utviklingsprogram for forskningsveileder og Utviklingsprogram for studieprogramveiledere.

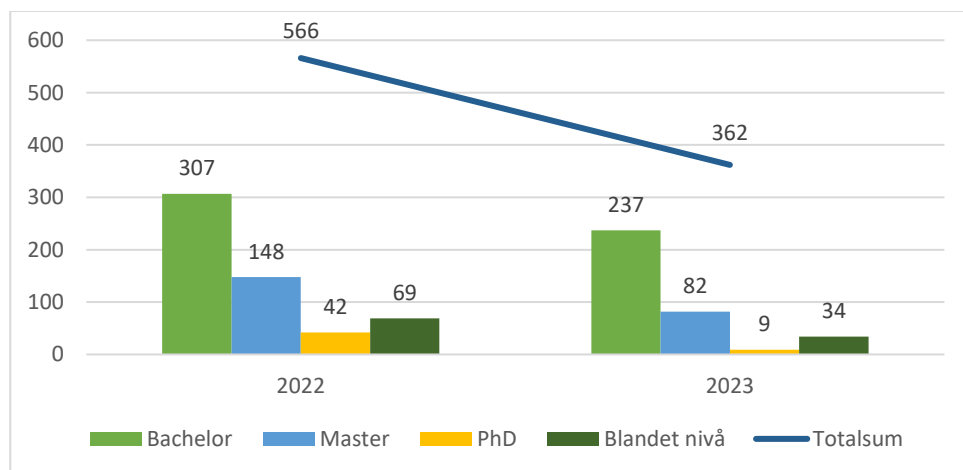
1.1.1 Skrivesenteret UiT

Skrivesenteret UiT⁹ er et tilbud om skriveveiledning til alle studenter på alle studiesteder ved UiT. I 2023 hadde senteret 399 besøkende på tilbudet *veiledning i akademisk skriving for studenter*, uansett nivå (på norsk og engelsk). Se nedenfor antall besøkende fordelt på tilhørende fakultet¹⁰, (spesifiserte tall fra ca 65 % av totalbesøket).

Figur 3: Antall besøk på Skrivesenteret UiT, 2021-2023.

Senteret tilbyr i tillegg til individuell skriveveiledning, skriveverksteder og skreddersydde kurs for studentgrupper, og i 2023 var det 33 kurs, (vår 27 og høst 6). Se nedenfor antall besøk per studienivå, (spesifiserte tall fra ca 90 % av besøkene). Disse tallene er også inkludert i undervisningsstatistikken over, figur 1. Det er for 2023 ikke registrert campustilhørighet.

Figur 4: Antall deltakere på Skrivesenteret UiTs kurs, fordelt på campus og undervisningsnivå, 2022-2023.

⁹ Skrivesenteret UiT, <https://uit.no/ub/skrivesenteret> – ansvar overtatt av UB i 2021.

¹⁰ BFE – Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

HSL – Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Helsefak – Det helsevitenskapelige fakultet

Jus – Det juridiske fakultet

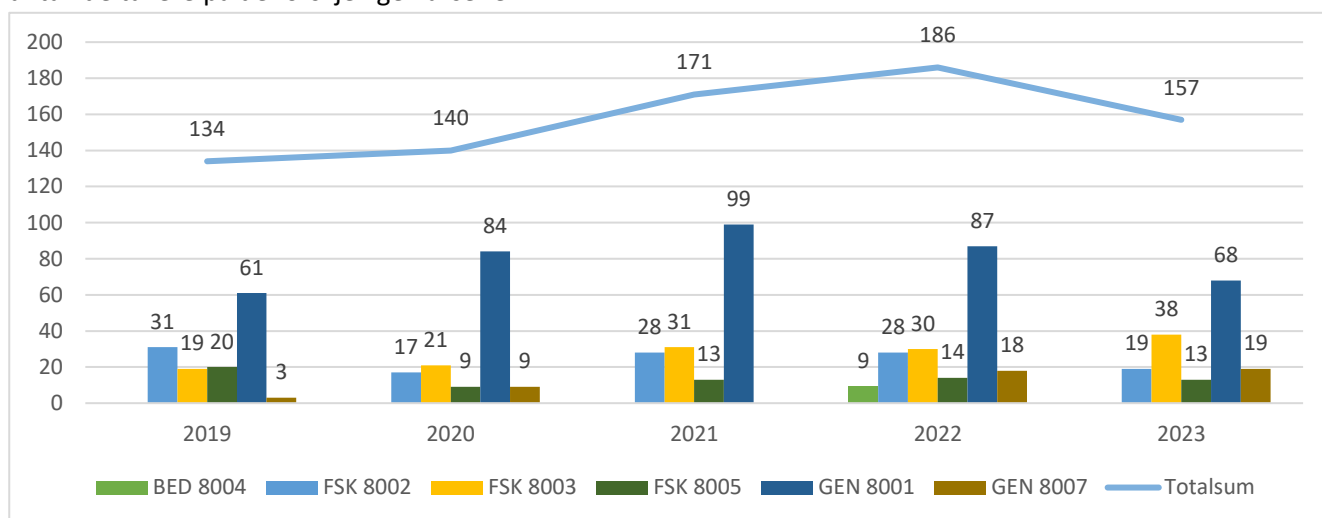
NT – Fakultet for naturvitenskap og teknologi

UMAK – Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen

Kategorien Andre er benyttet også for ukjent fakultetstilhørighet.

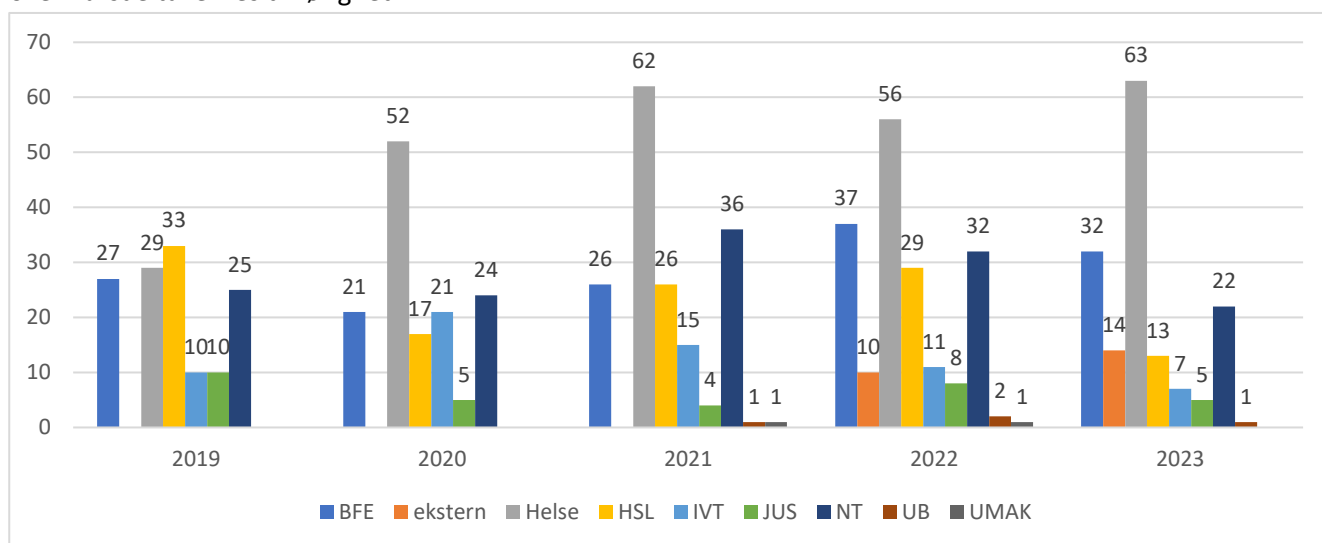
1.1.2 High North Academy

High North Academy¹¹ tilbyr 6 forskjellige generiske kurs/emner til PhD-kandidater, se nedenfor oversikt over antall deltakere på de forskjellige kursene¹².

Figur 5: Antall deltakere fordelt på High North Academys kurs, perioden 2019-2023.

Kursene/emnene er tilrettelagt for PhD-kandidater fra alle fakultet ved UiT, uavhengig av faglig bakgrunn. PhD-kandidater utenfor UiT, postdoktorer og andre kan delta dersom det er ledige plasser. Se nedenfor en oversikt over kursdeltakernes tilhørighet¹³.

Figur 6: Fakultetstilhørigheten til High North Academys kursdeltakere, perioden 2019-2023.

¹¹ High North Academy, <https://uit.no/ub/high-north-academy>

¹² High North Academys kurs er:

- BED-8004 Academic entrepreneurship
- FSK-8002 Scientific writing
- FSK-8003 Leadership skills
- FSK-8005 Funding your research
- GEN-8001 Take control of your PhD Journey
- GEN-8007 How to communicate your research

¹³ BFE – Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

HSL – Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Helsefak – Det helsevitenskapelige fakultet

IVT – Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

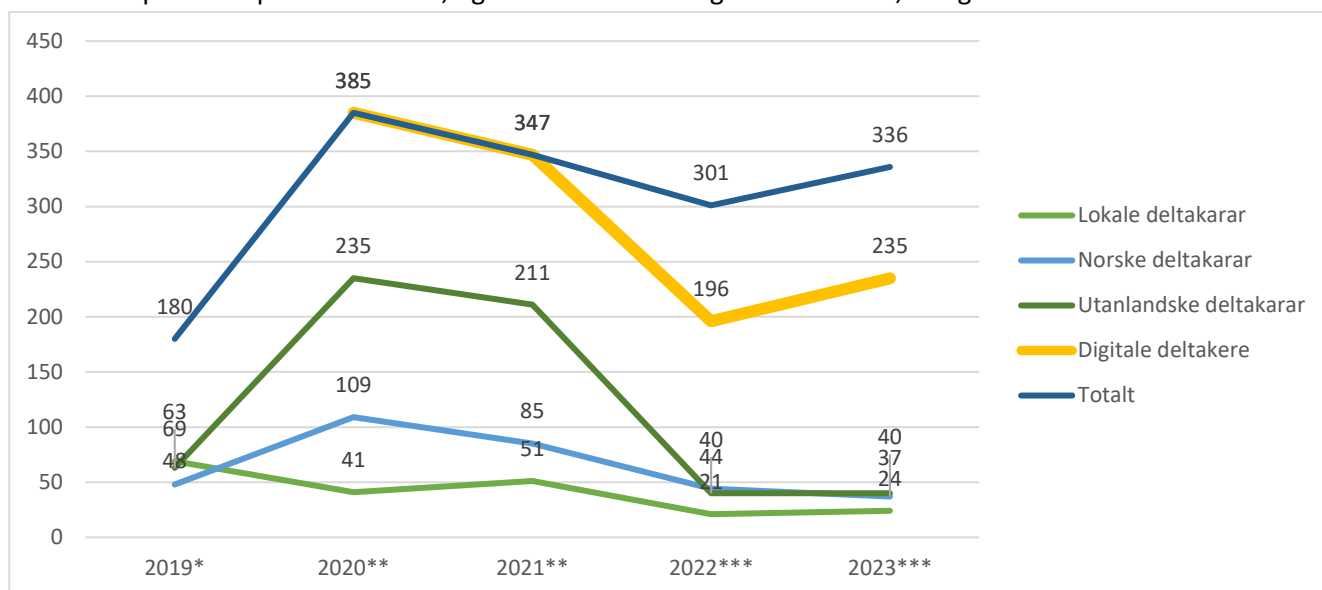
Jus – Det juridiske fakultet

NT – Fakultet for naturvitenskap og teknologi

UMAK – Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen

1.2 Forsknings- og publiseringsstøtte

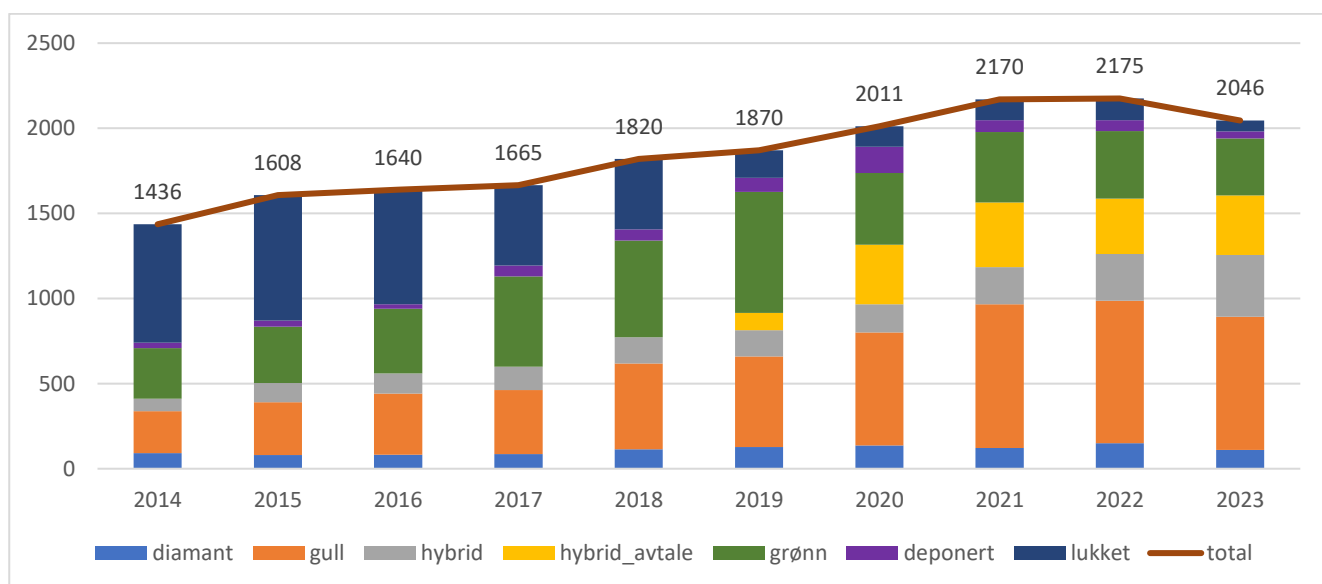
Universitetsbiblioteket tilbyr støtte til forskere på alle trinn i forskningsarbeidet. Denne aktiviteten måles i Open Access-publiseringer, antall datasett i arkiv for åpne forskningsdata, og i egenarkivering. I tillegg arrangeres det årlig en konferanse med søkelys på åpen forskning i sin helhet, *Munin-konferansen*. I 2023 deltok 336 personer på konferansen, og 235 av disse var digitale deltakere, se figuren nedenfor.

Figur 7: Antall deltakere på Munin-konferansen, perioden 2019-2023¹⁴.

1.2.1 Åpen publisering og publiseringsfondet

UiTs forskere publiserer Open Access i forskjellige varianter, og i 2023 ble det registrert 2046 publikasjoner totalt, se også figur. Disse publiseringene har en UiT-forfatter, uavhengig av forfatterrolle (korresponderende eller medforfatter). Tallene kan avvike fra UiTs vitenarkiv, Munin.

Figur 8: Antall UiT publikasjoner med Open Access-status, de siste 10 år. Kilde: Sikt¹⁵

¹⁴ Munin-konferansen, <https://site.uit.no/muninconf/about-the-conference/>, (etablert 2006), har de siste årene vært varierende fysisk og digital, og heldigital;

* Fysisk konferanse, med noe digital overføring. Antall digitale deltakere ukjent.

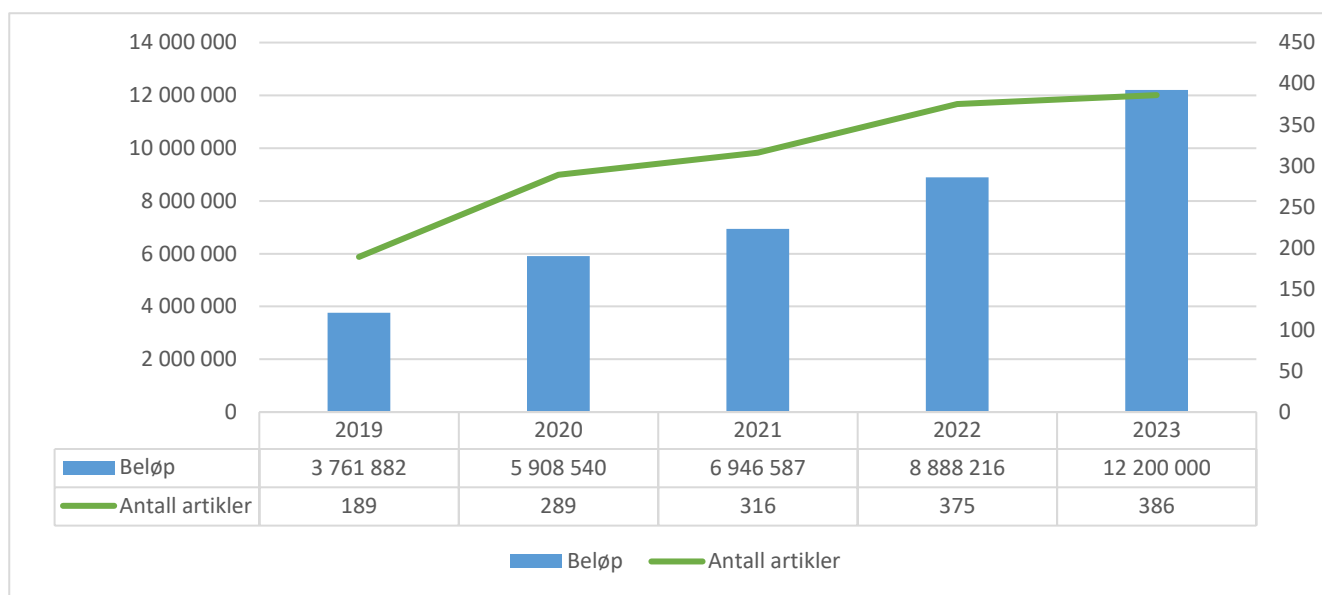
** Kun digital konferanse.

*** Kombinert fysisk og digital. Nasjonalitet og institusjonstilhørighet på de digitale deltakere, er ikke oppgitt.

¹⁵ OA-barometeret, <https://www.openscience.no/oa-barometer>.

UiT har avtaler om Open Access, eller åpen publisering, med flere forlag som krever betaling av forfatter for å publisere åpent (APC). Dette dekkes via Universitetsbibliotekets litteraturbudsjett, se mer nedenfor. I tillegg dekker UiT forfatterbetaling via eget publiseringsfond. For å få dekket forfatterbetaling må forfatter være korresponderende forfatter og ha tilhørighet til UiT.

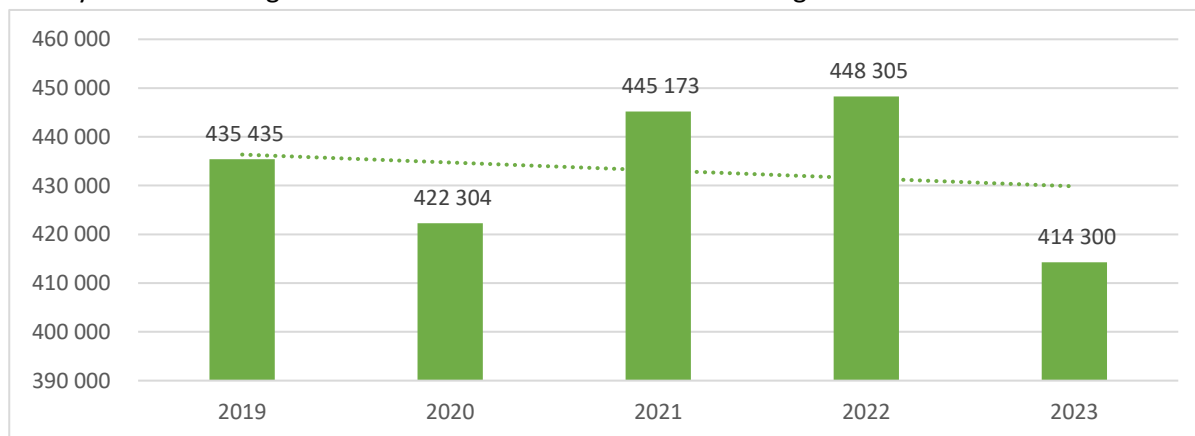
I 2023 ga fondet støtte til 386 publiseringer, og dette er stipulert til å koste cirka 12,2 mill, se figur. Fondet gir for det meste støtte til enkeltartikler, samt at publisering i gulltidsskrifter via avtaler dekkes av fondsmidlene. 10 av søknadene var for bokkapitler (totalt 43 kapitler), 4 søknader for hele antologier og 2 for monografier. Merk at kostnadstallet ikke er faktisk regnskapsført beløp, da noen betalinger kan være belastet et annet regnskapsår. I tillegg inkluderer tallet bevilgninger til publikasjoner som ikke blir publisert likevel, og dermed ikke utløser faktisk betaling.

Figur 9: Publiseringsfondets beløp og antall artikler perioden 2019-2023.

1.2.2 Septentrio Academic Publishing

Universitetsbiblioteket forvalter for UiT, den åpne og fritt tilgjengelig publiseringstjenesten Septentrio Academica Publishing, som gir ut 27 titler. Det kom 2 nye titler i 2023; Sami diedalas aigecala og Ottar. Utgivelsene dekker hovedsakelig feltet humaniora og samfunnsfag. I 2023 var det ca 414 300 fulltekst nedlastinger fra Septentrio. Det er å merke seg at tallene for 2023 ikke har samme kilde som årene før, og at den nye metoden i seg selv kan ha ført til avvik i forhold til de tidligere årenes tall.

Figur 10: Totalt antall fulltekstnedlastinger, de siste fem årene.

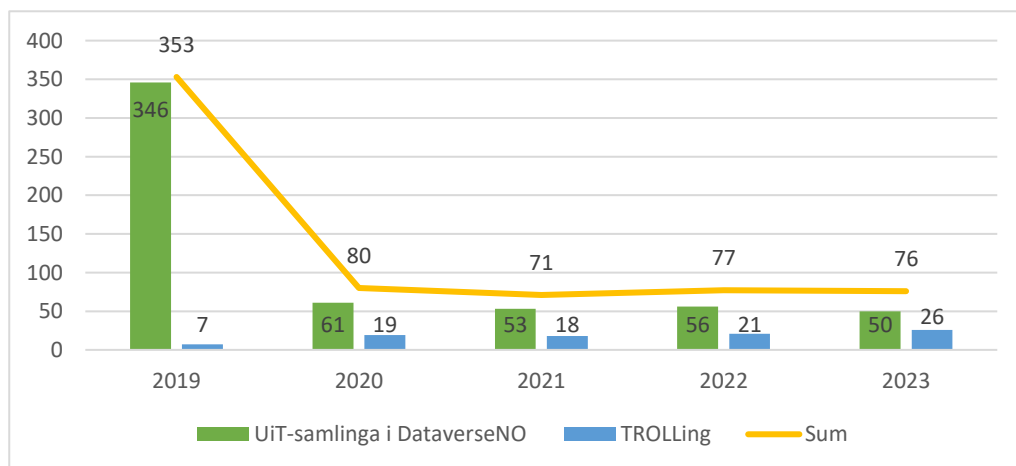
1.2.3 Åpen vitenskap og forvaltning av forskningsdata

Universitetsbiblioteket driver det nasjonale arkivet for åpne forskningsdata, DataverseNO¹⁶, og i 2023 var det registrert 141 datasett¹⁷ fra 10 av de 14 partnerinstitusjonene, se nedenfor.

Samlinger ¹⁸	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ikke-partnere	1	1	1	4		7
HiØ			1		2	1
HVL		2	1	2	3	5
INN	2	5	5	7	9	19
MF						
NMBU	4	6	10	12	14	33
Nofima						
NORD		4	131	1	2	136
NTNU	5	10	41	32	22	88
UiA	3	3	2	2	1	13
UiB	3	66	25	22	17	116
UiO		5	7	7	20	21
UiS			2	2	1	4
UiT	346	61	52	56	50	739
VID						
Totalt	364	163	278	147	141	1182

Tabell 2: Antall publiserte datasett i DataverseNO, 2019-2023.

I UiTs samling i DataverseNO (tidligere kalt UiT Open Research Data)¹⁹, ble det publisert 50 datasett i 2023, mens det i TROLLing-arkivet²⁰ for språk- og lingvistikkdata, ble publiserte 26 datasett, se også figuren nedenfor.

Figur 11: Antall publiserte datasett ved UiT, perioden 2019-2023.

¹⁶ Nasjonalt, generisk arkiv for forskningsdata, forvaltet av UiT Norges arktiske universitet på vegne av et nasjonalt konsortium, bestående av institusjoner fra UH- og instituttsektoren, <https://dataverse.no>.

¹⁷ Et datasett er en organisert samling av data.

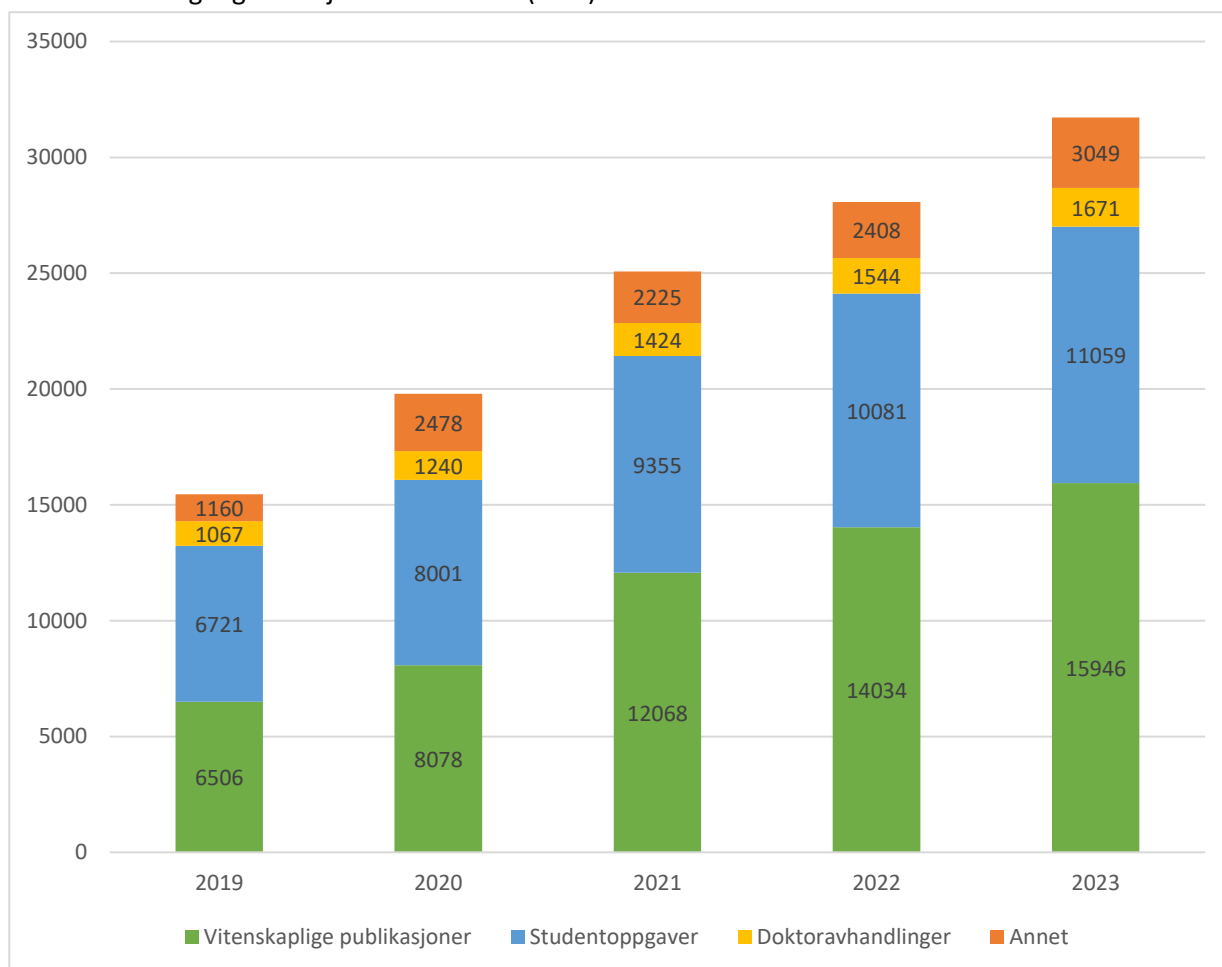
¹⁸ Fullstendige institusjonsnavn, se DataverseNO, <https://dataverse.no>.

¹⁹ <https://dataverse.no/dataverse/uit>

²⁰ <https://trolling.uit.no/>

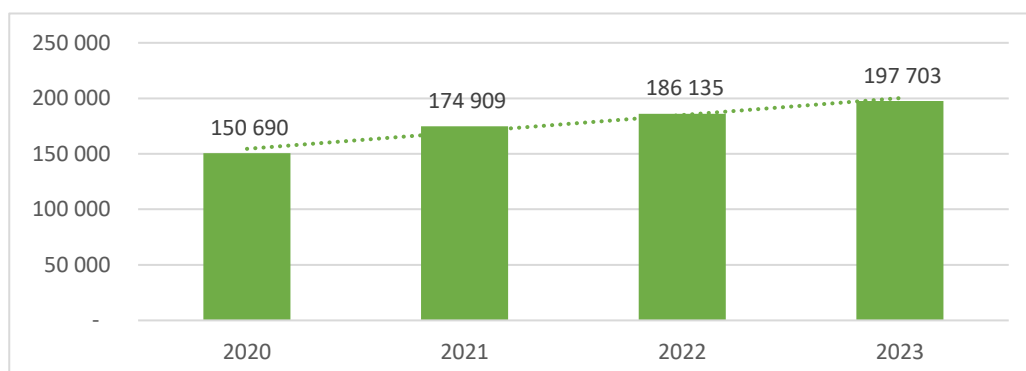
1.2.4 Vitenarkivet Munin

UiTs egenproduksjon av vitenskapelige publiseringer arkiveres i vitenarkivet Munin, og tilveksten i 2023 var på 3658 dokumenter fordelt på dokumenttypene; vitenskapelige publikasjoner, studentoppgaver, doktoravhandlinger og annet, se figuren nedenfor. Det har vært søkelys på registrering av etterslep for å forberede overgang til Nasjonalt vitenarkiv (NVA)²¹.

Figur 12: Vitenarkivet Munins bestand de siste 5 årene.

Figuren nedenfor viser bruksstatistikk for Munin. Det er en svak økning i antall nedlastninger.

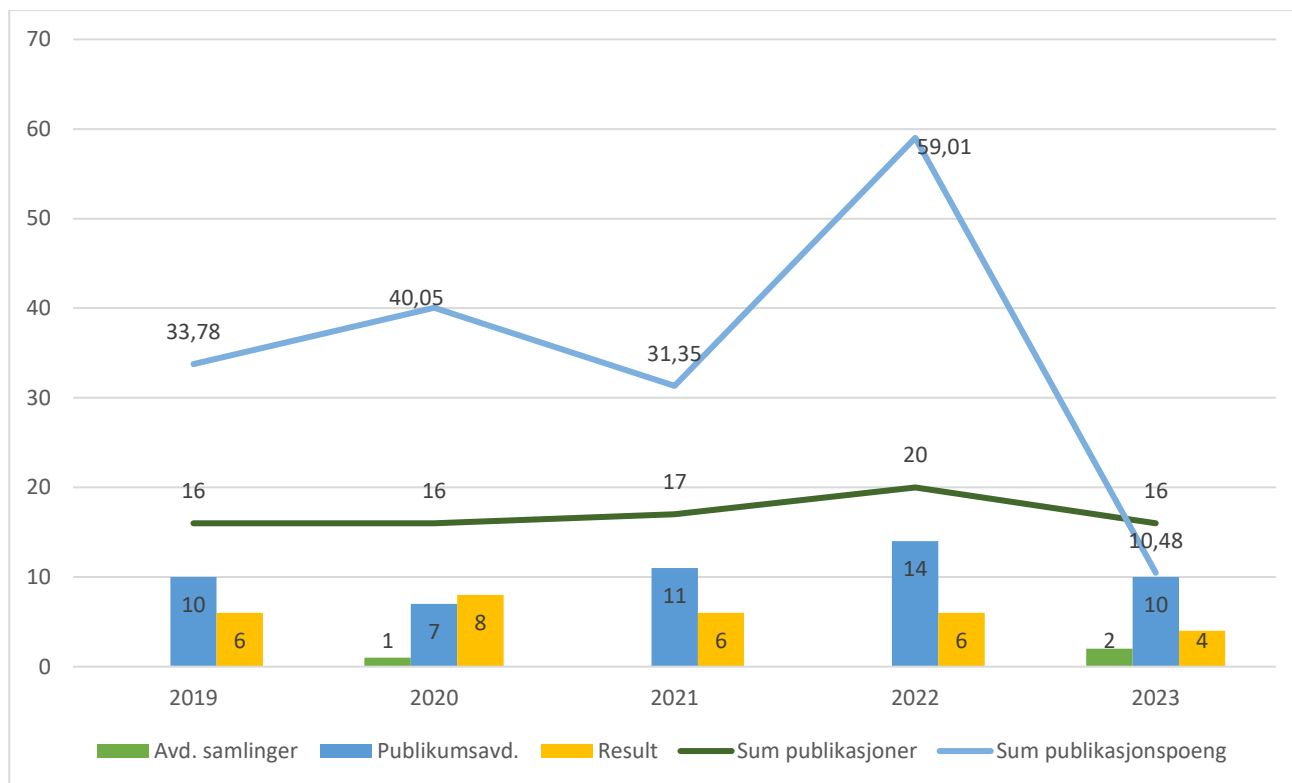

Figur 13: Bruken av vitenarkivet Munin perioden 2020-2023. Kilde: Matomo.

²¹ NVA, <https://sikt.no/tjenester/nasjonalt-vitenarkiv-nva>

1.2.5 Publikasjoner og publiseringspoeng UB ansatte

I 2023 fikk ansatte ved Universitetsbiblioteket godkjent 16 tellende publikasjoner, se figur 14. Figuren viser også hva det utgjør i publiseringspoeng, 10,48 poeng for 2023 (blå linje). I tillegg vises fordelinga av publikasjonene på Universitetsbibliotekets avdelinger²²(søylene). Økonomimodellen til Kunnskapsdepartementet er endret slik at andel publisering ikke lenger vil gi uttelling på bevilgningen til UiT. Registrering og telling av publikasjoner vil likevel fortsette.

Figur 14: Universitetsbibliotekets publiseringer per avdeling og totalt, årene 2019-2023, samt summen for publiseringspoeng. Kilde DBH og UiTs statistikkportal.

Tabell 3 viser formidlings- og publiseringsaktiviteten til de ansatte ved Universitetsbiblioteket, spesifisert i type bidrag de siste fem år, 2019-2023. Merk at tallene ikke er fullstendige pga. underrapportering.

Kategori	2019	2020	2021	2022	2023
Bok	1	2	1	2	1
Del av bok/rapport	7	6	3	5	8
Foredrag	37	25	43	38	29
Informasjonsmateriale	1	0	1	0	0
Kunstnerisk produksjon	0	0	1	0	0
Mediebidrag	6	4	2	2	2
Oversettelsesarbeid	0	1	0	0	0
Produkt	0	0	1	3	2
Rapport/avhandling	3	2	3	4	1
Tidsskriftpublikasjon	19	21	26	33	22
Utstilling	0	0	1	1	0
Totalt	74	61	83	88	65

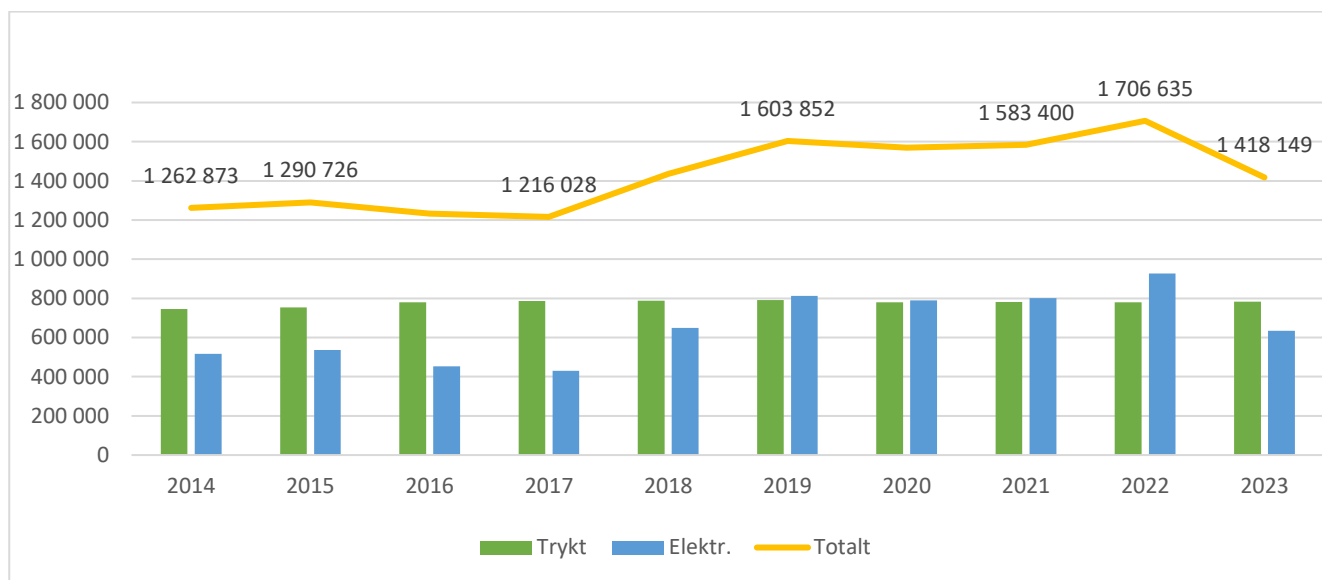
Tabell 3: Formidlings- og publiseringsaktiviteten til UB-ansatte, perioden 2019-2023. Kilde: Cristin.

²² Universitetsbibliotekets tre avdelinger: avdeling for publikumstjenester, avdeling for samlinger og Result.

2 BRUK AV BIBLIOTEKTJENESTENE

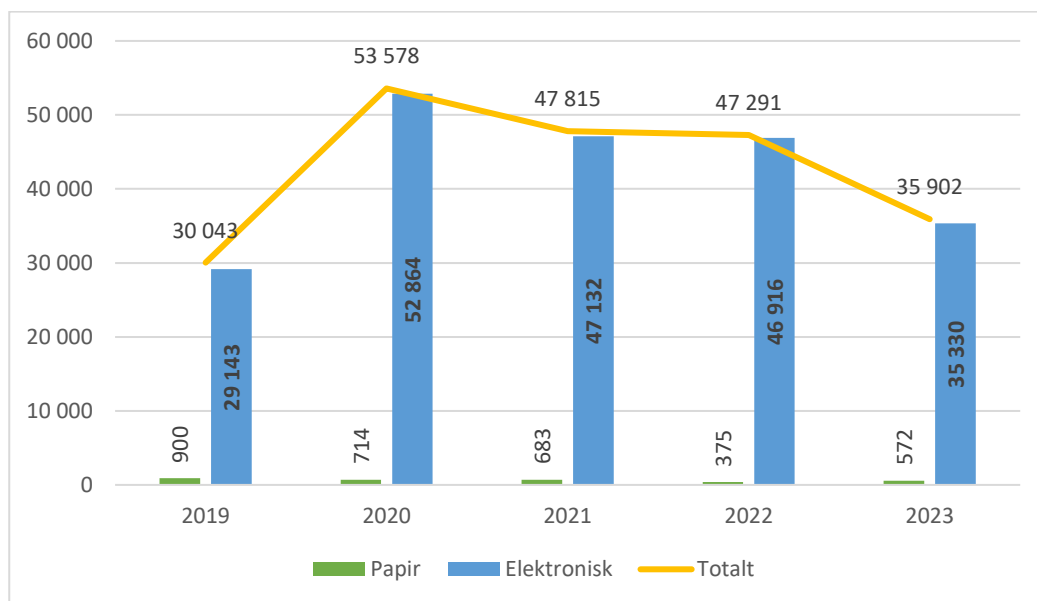
2.1 Litteratursamlingen

Universitetsbiblioteket har totalt 1,4 millioner enheter (bøker el.l.) i sin samling. Det har vært en nedgang i antall elektroniske bøker, noe som skyldes at Universitetsbiblioteket i 2023 ikke hadde noen aktive PDA/DDA-avtaler, noe som delvis skyldes nedgang i brukerstyrte innkjøpsavtaler. En av EBA-avtalene²³ ble avsluttet 2022/2023. E-bokbestanden vil fluktuere og være dynamisk som følge av arbeidet med innkjøp og oppsigelser.²⁴ Grafene nedenfor viser utviklinga for bok- og tidsskriftbestanden.

Figur 15: Universitetsbibliotekets bokbestand (antall eksemplarer) de siste 10 år.

Tidsskriftbestanden var i 2023 på totalt 35 902 unike titler i abonnement. Grafen nedenfor viser fordelinga mellom de løpende trykte og elektroniske tidsskriftabonnementene. Siden Nasjonalbiblioteket endret til digital pliktavlevering i 2022, har Universitetsbiblioteket kjøpt abonnement på en del sentrale titler biblioteket hadde i papir via pliktavleveringsordningen.

Figur 16: Universitetsbibliotekets abonnement av tidsskrifttitler de siste 5 år

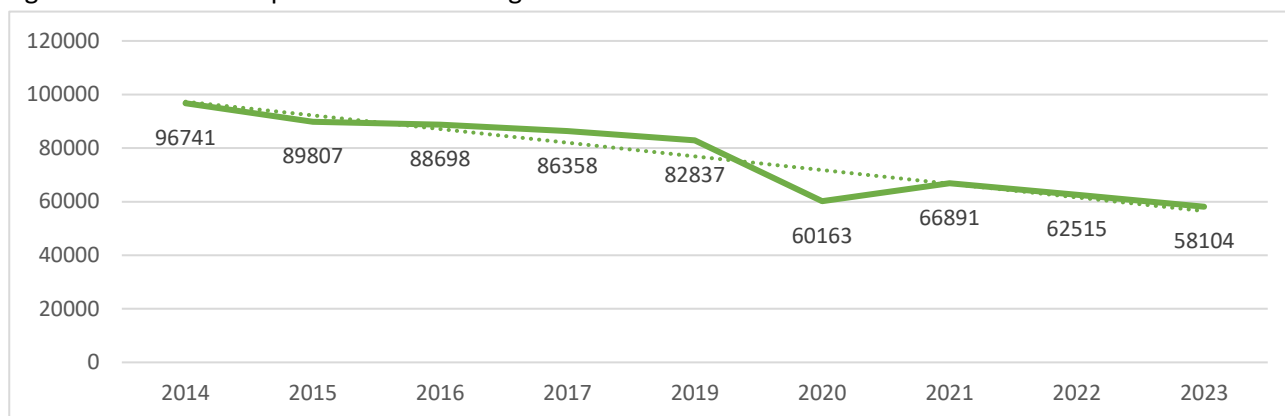
²³ EBA= Evidence Based Acquisition PDA/DDA= Patron Driven Acquisition/Demand Driven Acquisition

²⁴ Rettelse og tilføyelse gjort 8.10.2024

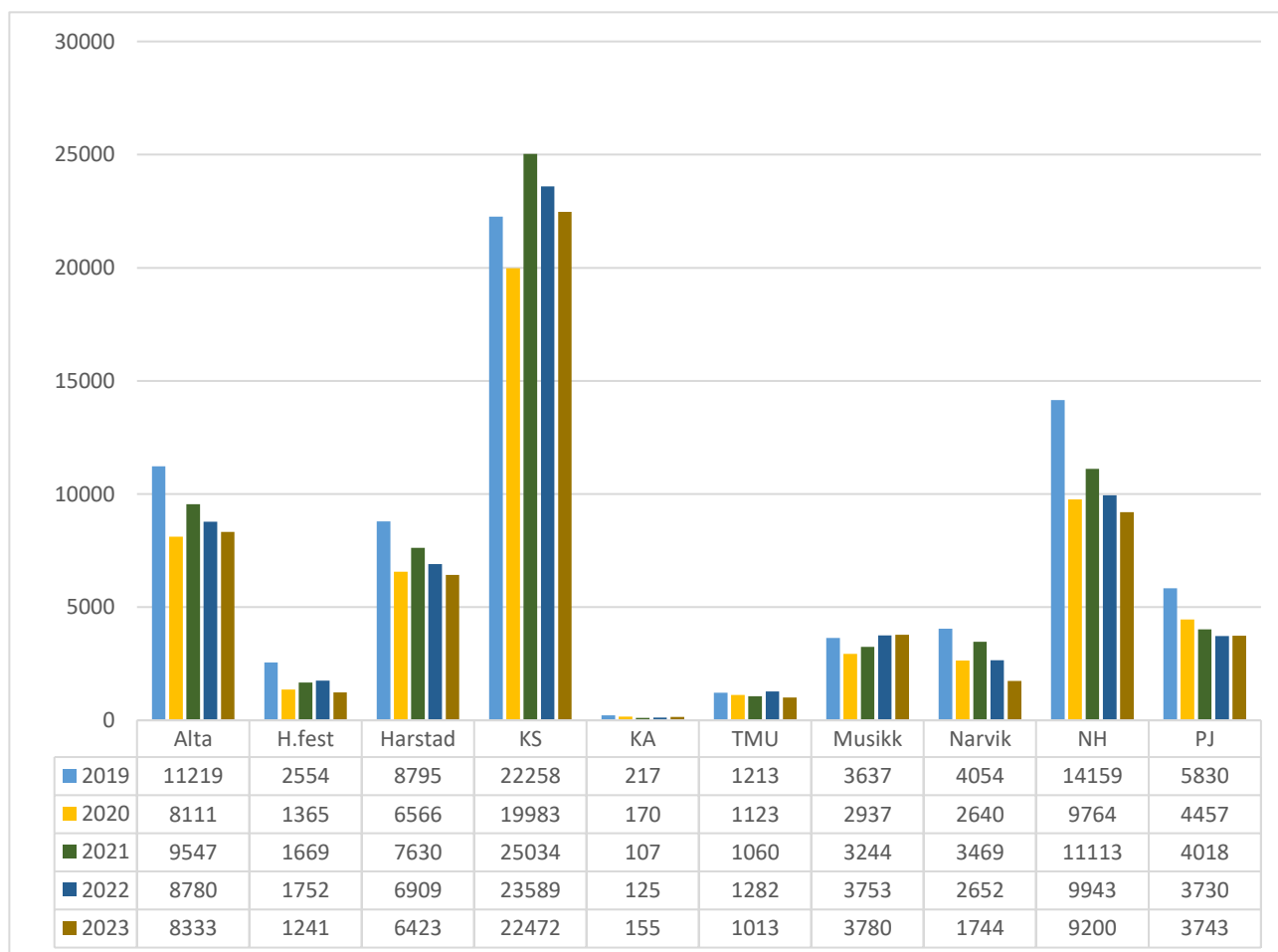
2.2 Bruken av den fysiske litteratursamlingen

2.2.1 Utlån

Utlånet fra Universitetsbibliotekets fysiske samling var i 2023 på 58104 lån. Figur 17 viser totalt fysisk utlån, og figur 18 dette utlånet per bibliotekavdeling.

Figur 17: Utlån fra fysisk litteratursamling til egne brukere de siste 10 årene. Kilde: UBs Statistikkrapport 2017 (årene 2014-17)/Alma biblioteksystem.

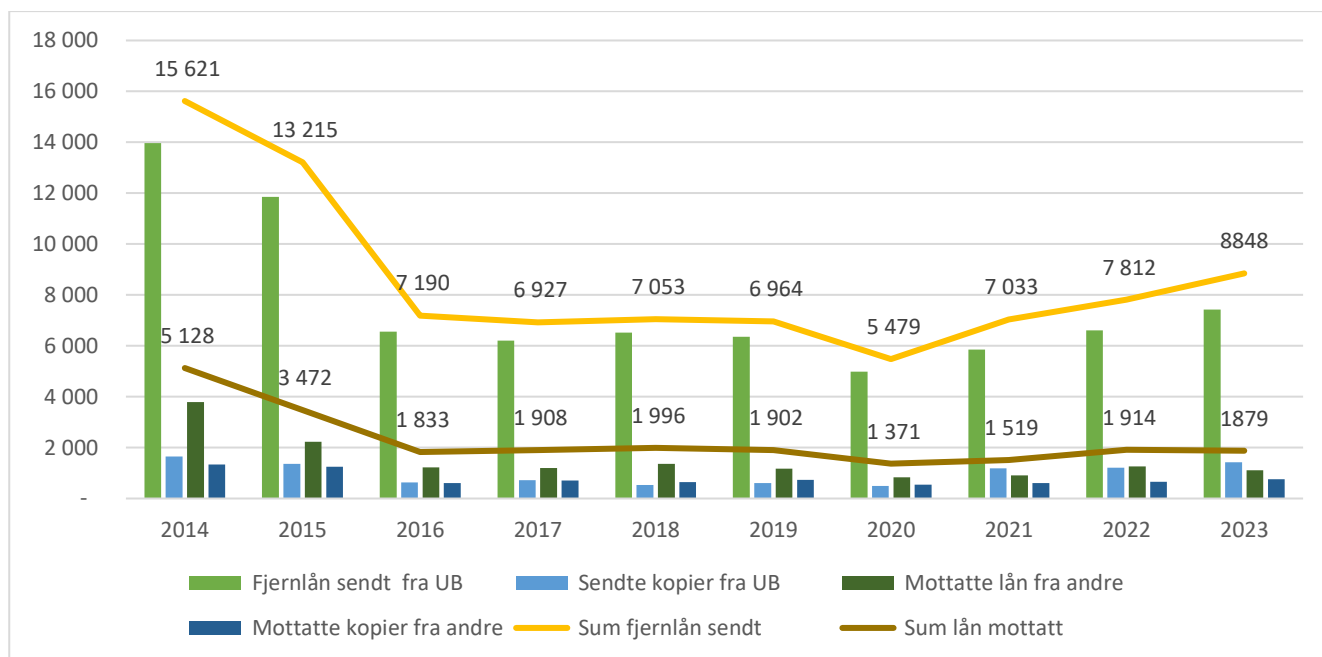
Figur 18: Utlån fra fysisk litteratursamling til egne brukere per bibliotekavdeling, perioden 2019-2023. UiT Lærerutdanningsbiblioteket (LU), nedlagt 2020, er ikke tatt med i figuren.²⁵

²⁵ Bibliotekavdelingene: UiT Altabiblioteket (Alta), UiT Hammerfestbiblioteket (H.fest), UiT Harstadbiblioteket (Harstad), UiT Kultur- og samfunnsfagbiblioteket (KS), UiT Kunstakademiets bibliotek (KA), UiT Museumsbiblioteket (TMU), UiT Musikkbiblioteket (Musikk), UiT Narvikbiblioteket (Narvik), UiT Natur- og helsefagbiblioteket (NH), UiT Psykologi- og jusbiblioteket (PJ). UiT Lærerutdanningsbiblioteket (LU), nedlagt 2020.

2.2.2 Fjernlån og innlån

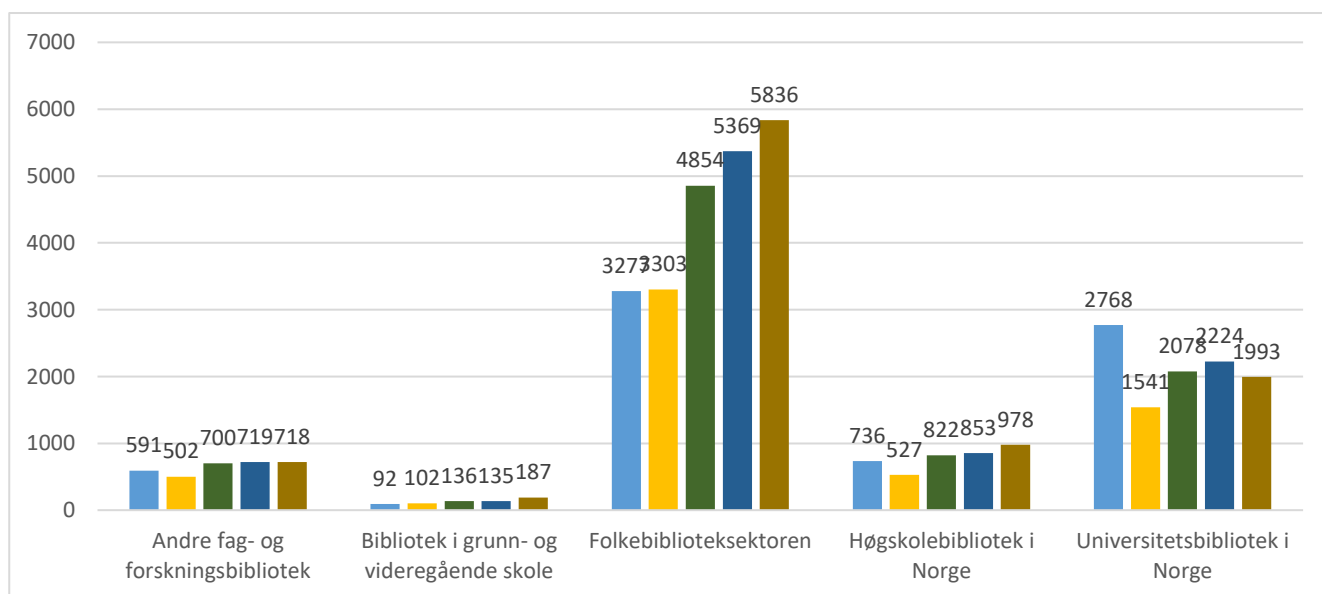
Fjernlånet, dvs. litteratur som lånes til andre bibliotek (inkludert artikkelkopier), var i 2023 på 8848 utlån. Innlån, dvs. litteratur som ikke finnes i egen samling, og som er lånt inn fra andre bibliotek (inkludert artikkelkopier), var i 2023 på 1879. Det lånes ut mer fra egen samling til andre, enn inn fra andres samlinger. Se figur 19, som også viser fjernlånet de siste 10 årene.

Universitetsbiblioteket er en netto-yter i fjernlånssamarbeidet. Det har vært sett nærmere på fjernlånstjenesten. Figur 19 starter før fusjonene UiT hadde i 2016, og viser også sammenhengen med den gang høgskolebibliotekenes fjernlån, som nå utgjør internlån, se eget kapittel om internlån.

Figur 19: Oversikt over Universitetsbibliotekets lån til og fra andre bibliotek (fjernlån/innlån), de siste 10 årene.

Mottatte bestillinger har siste året økt fra 9468 (2022) til 10 230 (2023). 86,5% av bestillingene førte til faktiske fjernlån sendt fra Universitetsbibliotekets avdelinger. Se fjernlånet fordelt per sektor i figur 20, (merk at tallene nedenfor er mottatte bestillinger og ikke sendte lån som over i figur 19).

Figur 20: Oversikt over Universitetsbibliotekets fjernlån til andre bibliotek fordelt per sektor, de siste fem årene.

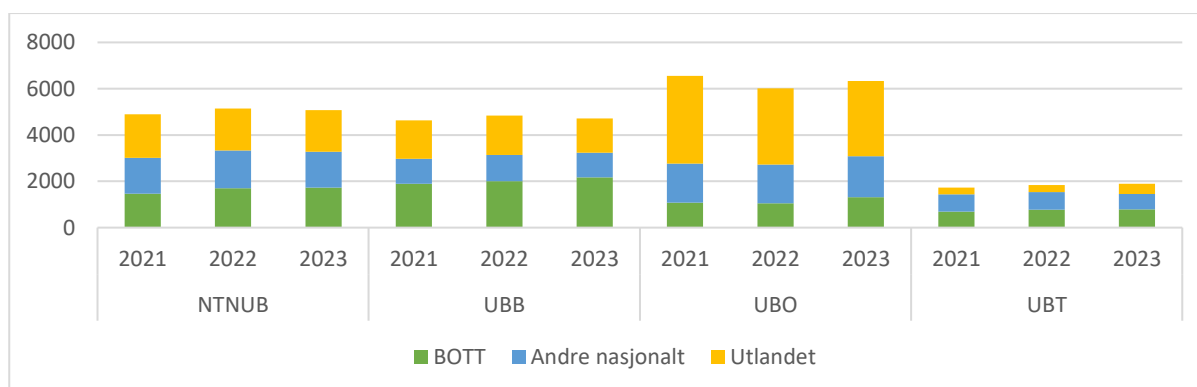
Basert på registrerte pensumlister i biblioteksystemet høsten 2024, er det estimert at 16 % av fjernlånet i 2023 var etterspurt pensum. Norsk språk utgjorde 83 % av det dette pensumet. Merk at estimatene baseres på antagelsen at pensumlistene ikke endres mye fra semester til semester. Det må også tas i betraktning at det ikke er alle pensumlister som er registrert i biblioteksystemet, se eget kapittel.

Prosent pensum av sendt fjernlån, per sept. 2024	2021			2022			2023		
	Pensum	Ikke pensum	Pensum %	Pensum	Ikke pensum	Pensum %	Pensum	Ikke pensum	Pensum %
BOTT-bibliotek	8	806	1,0 %	7	959	0,7 %	11	922	1,2 %
Fagbibliotek	99	2689	3,6 %	121	2709	4,3 %	87	2670	3,2 %
Folkebibliotek	928	3924	19,1 %	1053	4316	19,6 %	1389	4443	23,8 %
Nasjonalbiblioteket	1	17	5,6 %		12			13	
Videregående skolebibl.	27	109	19,9 %	33	102	24,4 %	63	127	33,2 %
Sum	1063	7545		1214	8098		1550	8175	

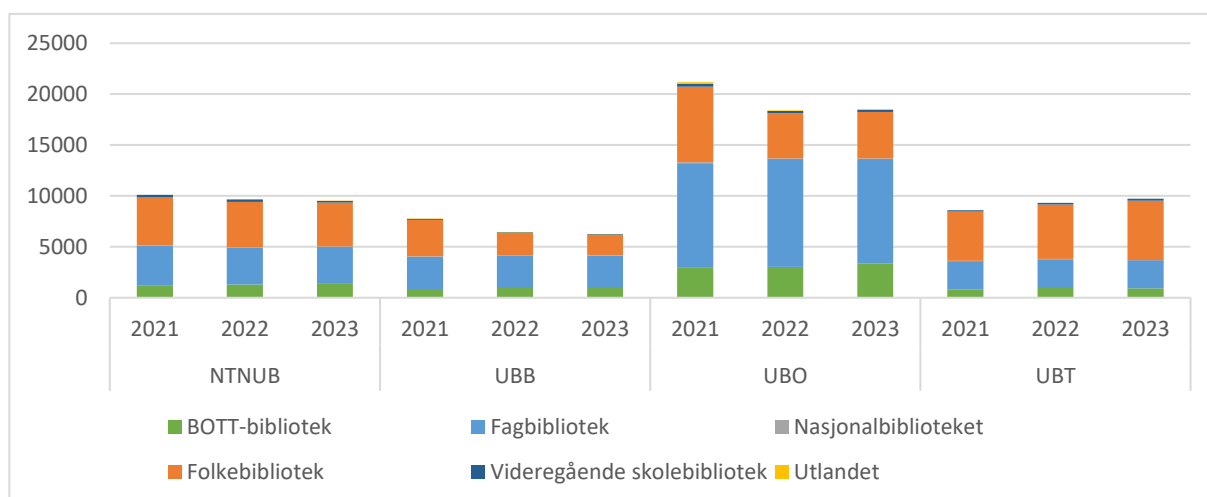
Tabell 4: Estimert andel pensum av Universitetsbibliotekets fjernlån til de forskjellige biblioteksektorene, de siste tre årene.

2.2.2.1 BOTT bibliotekenes fjernlån

UiT er fra 2023 med i det Nasjonalbibliotekstøttede prosjektet *Samlingsforvaltning i endring*, der målet er å lage en plan for et samarbeid mellom BOTT bibliotekene om å sikre langsiktig tilgang til utenlandske samlinger. Prosjektet har undersøkt BOTT-samlingenes andel av utenlandsk litteratur (både bøker og tidsskrift), men også BOTT bibliotekenes fjernlån (innlån og utlån), nasjonalt og med bibliotek utenfor Norge. Se figurene nedenfor. Også her er det synlig at UiT er en netto-leverandør, det lånes mer litteratur ut, enn inn.

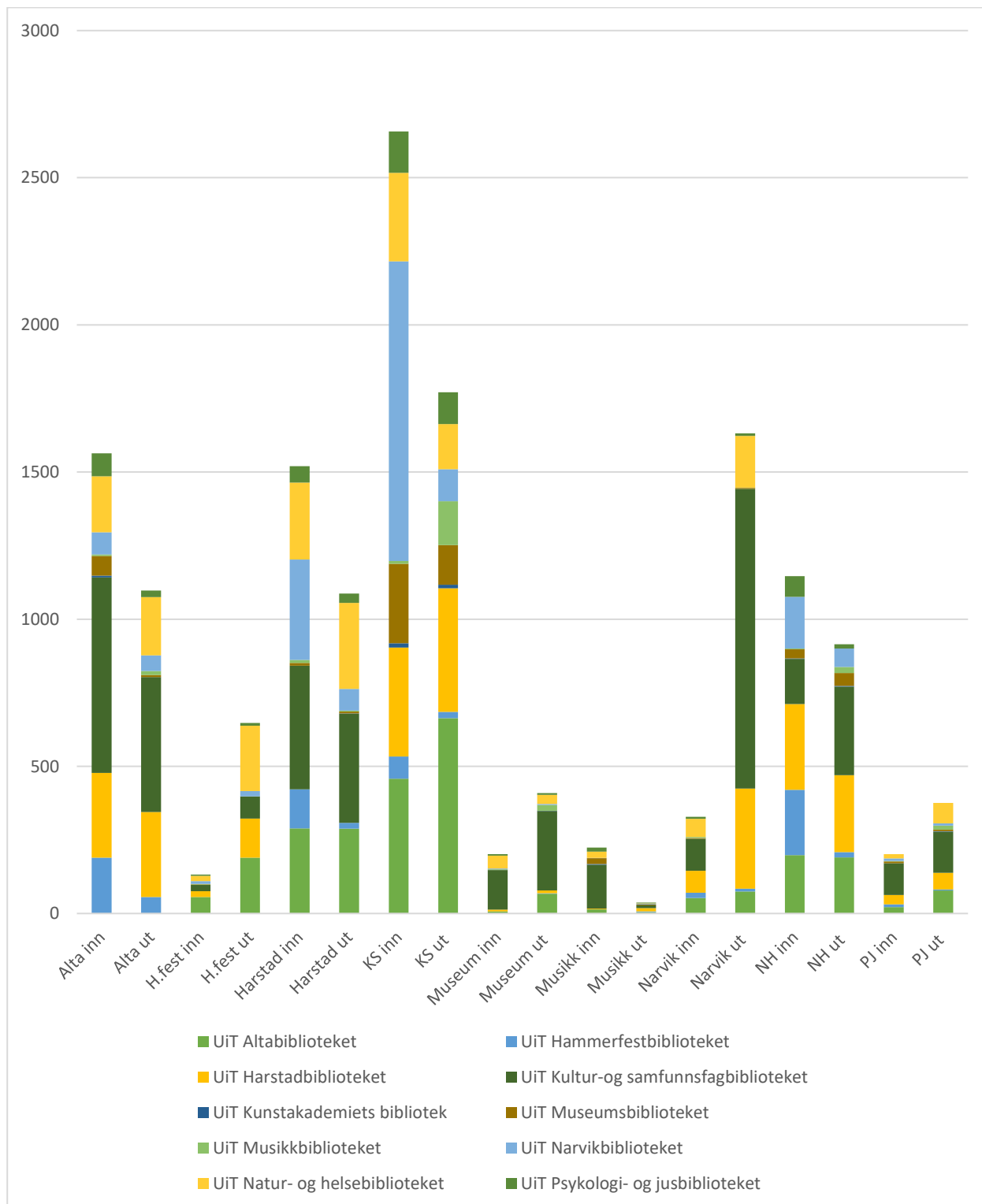
Figur 21: BOTT bibliotekenes innlån fordelt på inn- og utland, de siste tre årene.

Figur 22: BOTT bibliotekenes fjernlån (utlån) basert på sektorer, de siste tre årene

2.2.3 Internlån mellom Universitetsbibliotekets avdelinger

Som i fjor er det sett på lånet mellom Universitetsbibliotekets bibliotekavdelinger. Det ble totalt sendt 7994 bøker fra avdelingene, og det samme tilbake. I sum ble 15 988 bøker sendt fra og til avdelingene, se den enkelte avdelings bidrag i figuren under. Hjemssending til egne lånere er ikke medregnet. Internlånet har økt med 2827 fra året før (2022=13 856). Avdelingene KA og Musikk hadde lave tall, henholdsvis 18 innlån/24 utlån og 37 utlån, og er ikke tatt med i tabellen. Det ble i 2023 startet opp et prøveprosjekt med flytende samling mellom avdelingene Harstad og Narvik. Men det er for tidlig til å kunne se om sendinga mellom bibliotekene har gått ned av den grunn.

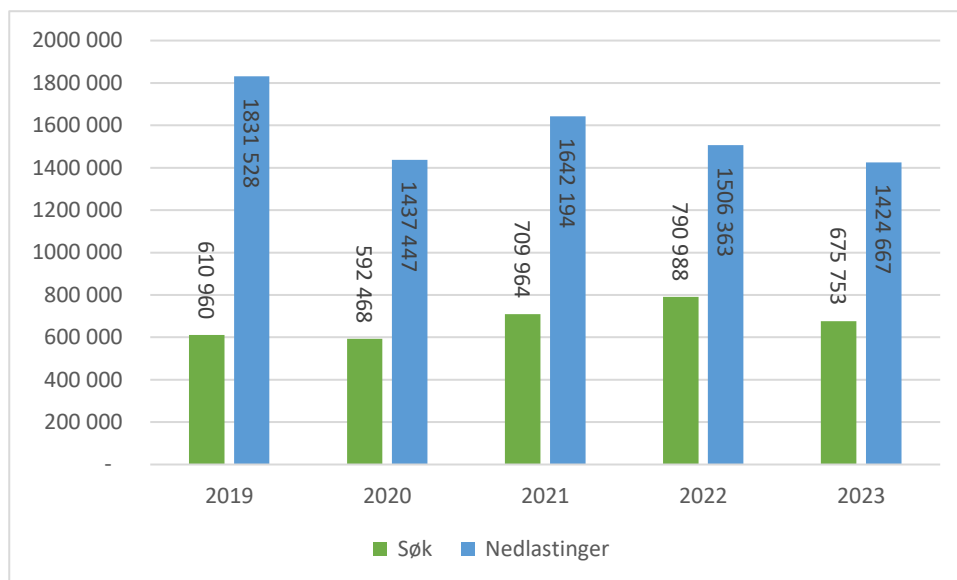

Figur 23: Internlånet mellom Universitetsbibliotekets avdelinger, 2023.

2.3 Bruken av den elektroniske litteratursamlingen

Universitetsbiblioteket abonnerer på elektroniske databaser av ulike karakterer, og i 2023 ble det gjort 1 424 667 nedlastinger totalt fra disse 143 databasene, figur 22. Fra 2023 er søk i alle typer databaser slått sammen, både fra fulltekst- og multimediedatabaser²⁶ og andre databaser²⁷, og det totale tallet for utførte søk var 675 753. Nytt tall som rapporteres til nasjonal statistikk er antall unike nedlastede OA-artikler, fra betalte ressurser, og i 2023 ble det lastet ned 307 743 OA-artikler.

Bruk av egen bibliotekskatalog, søketjenesten Oria, er ikke medregnet her, se tall neste kapittel.

Figur 24: Bruk av Universitetsbibliotekets elektroniske databaser perioden 2019-2023.

²⁶ Fulltekst- og multimediedatabaser er nettsamlinger av originaldokument, ev. digitaliserte fysiske dokument, for eksempel bøker, rapporter, tidsskriftartikler, noter, kart og AV-dokument.

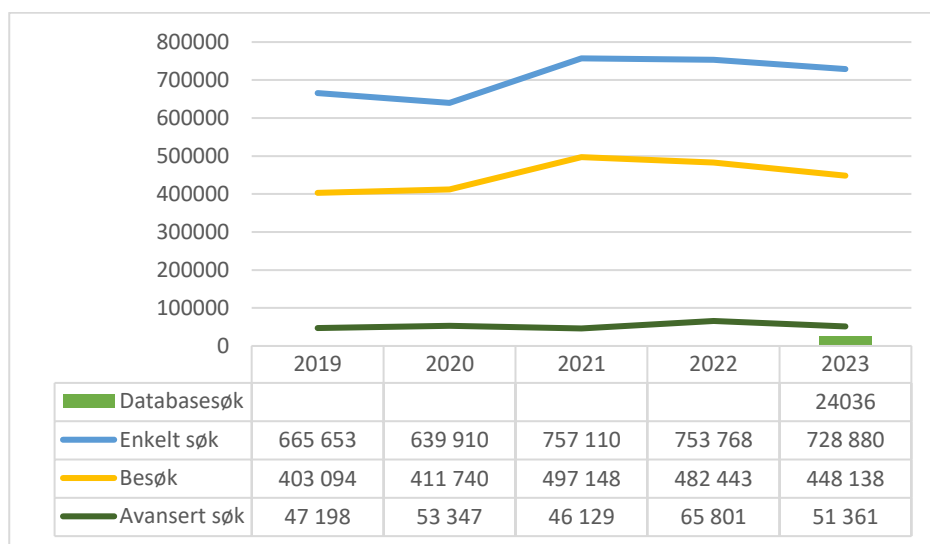
Søk er definert som ei unik spørring fra en bruker til en database, og dette blir registrert hver gang et søkespørsmål blir sendt til serveren. En nedlasting er definert som en nedlasting av et elektronisk dokument til lagring, visning på skjerm, lytting eller utskrift.

²⁷ Andre databaser gir tilgang til informasjon om dokumenter, for eksempel referansedatabaser, bibliografiske databaser, leksikon, ordbøker, lovtekster, finans- og statistikkdatabaser osv. Disse gir tilgang til fulltekst av dokumentet når Universitetsbiblioteket har lenket til fullteksten.

2.4 Oria søketjeneste og Leganto pensumlistesystem

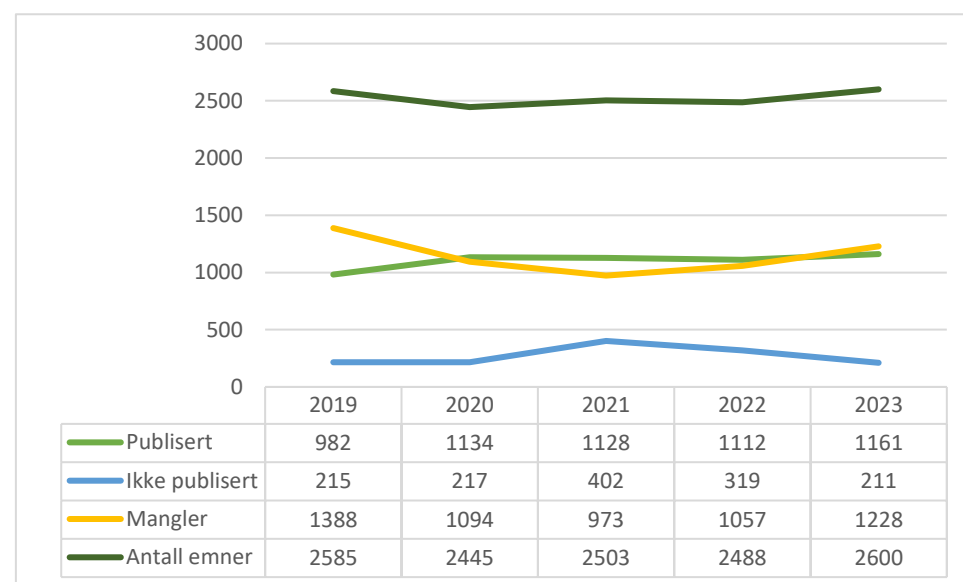
Oria, fag- og forskningsbibliotekenes søkeportal, ble i 2023 besøkt 448 138 ganger fra Universitetsbibliotekets søkeinngang. Det ble utført 728 880 enkle søk, og 51 361 avanserte søk, se figur 24. Antall databasesøk i Oria, et er nytt tall i FFB-rapporteringa, og er også føyd til her. I 2023 var det 24 036 databasesøk via Oria.

De fleste av søkesesjonene i UiTs Oria er startet i Norge, 94,2 % av søkene i 2023, men det er også registrert søkesesjoner startet fra andre land. Det landet utenom Norge med flest søkesesjoner, er USA med 1,5 % (6682), deretter kommer Storbritannia med 0,5 % (2270), og nokså likt bl.a. Sverige, Tyskland, Danmark og Nederland på ca 0,5 %.

Figur 25: Bruk av Oria ved UiT, antall søk og besøk, i perioden 2019-2023.

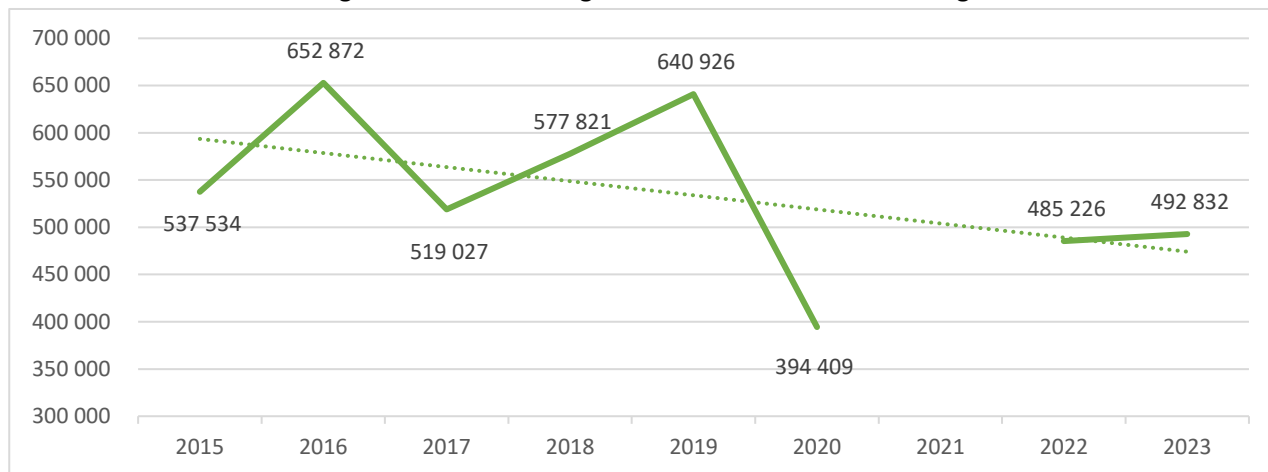
I 2023 ble 1161 pensumlister publisert i Leganto. Det er fremdeles ca 50 % av emnenes pensumlister som er publisert i Leganto. Merk at figuren også har rettede tall for 2022. Universitetet gjennomgår per nå sin emneportefølje. Dette vil kunne påvirke statistikken fremover.

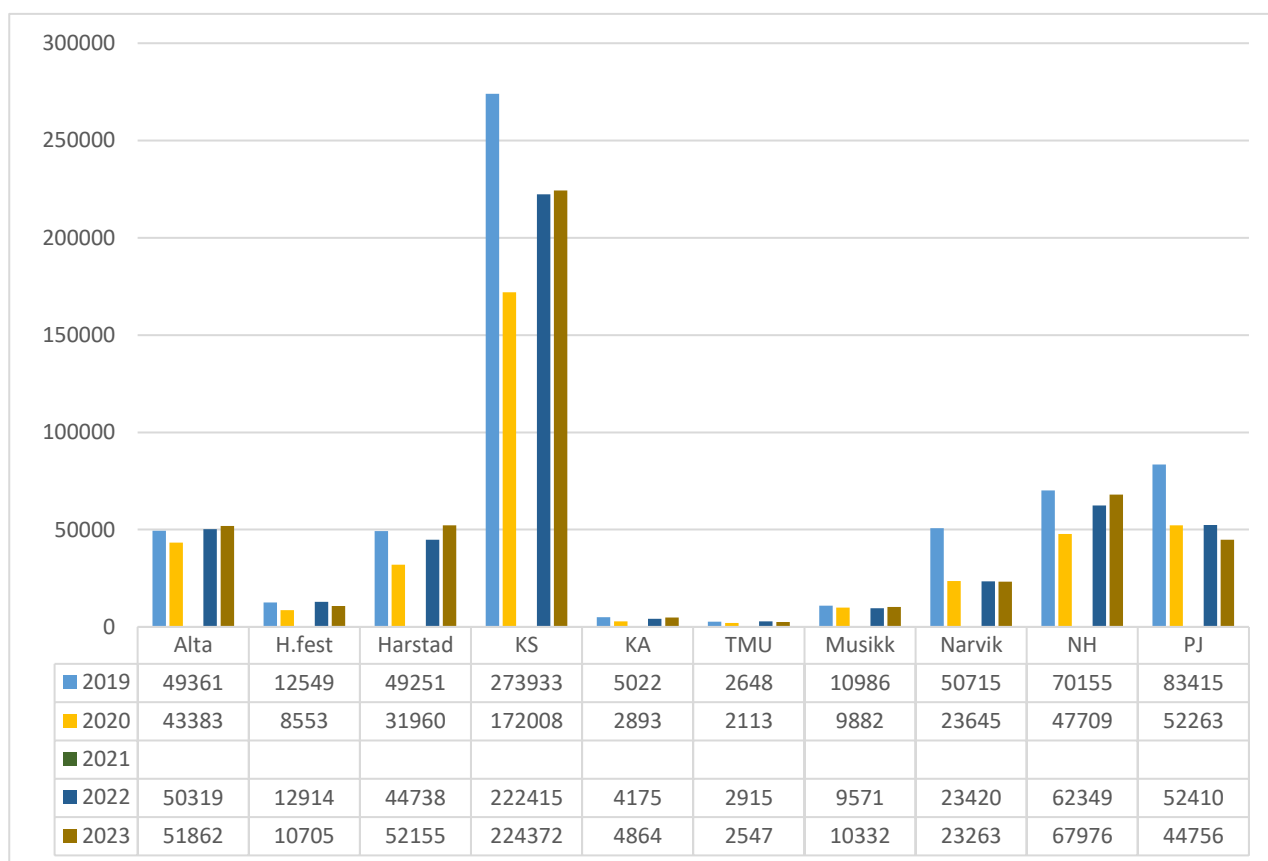
Figur 26: Bruk av Leganto pensumlister, i perioden 2019-2023.

2.5 Fysiske besøk

Universitetsbiblioteket har 10 utlånssteder, og det fysiske besøket var totalt på 492832 besøkende. Se tall for den enkelte bibliotekavdeling nedenfor. Det er ikke oppgitt tall for det fysiske besøket i 2021 og kun et estimat for 2020, da Universitetsbibliotekets tellesystem var ute av drift disse årene. Det kan bemerkes at nesten alle bibliotekavdelingene har en liten økning i det fysiske besøket fra 2022 til 2023. Det er imidlertid heftet noe usikkerhet ved besøksmålingene. Det er utviklingen over tid som er det vesentlige.

Figur 27: Totalsum fysisk besøk, Universitetsbiblioteket perioden 2015-2023.

Figur 28: Fysisk besøk per bibliotekavdeling perioden 2019-2023. LU som ble lagt ned vinteren 2020, er ikke tatt med.²⁸

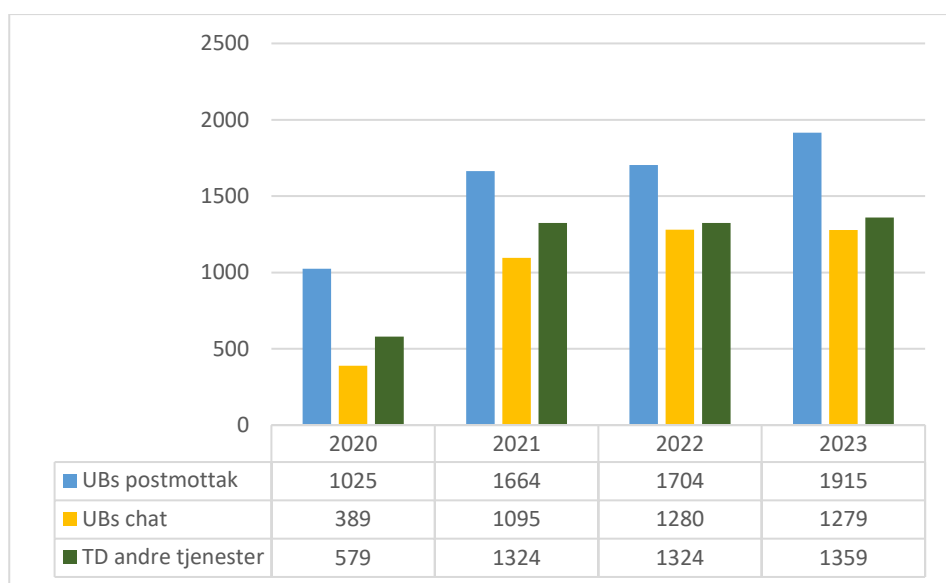
²⁸ Bibliotekavdelingene: UiT Altabiblioteket (Alta), UiT Hammerfestbiblioteket (H.fest), UiT Harstadbiblioteket (Harstad), UiT Kultur- og samfunnsfagbiblioteket (KS), UiT Kunstakademiets bibliotek (KA), UiT Museumsbiblioteket (TMU), UiT Musikkbiblioteket (Musikk), UiT Narvikbiblioteket (Narvik), UiT Natur- og helsefagbiblioteket (NH), UiT Psykologi- og jusbiblioteket (PJ). UiT Lærerutdanningsbiblioteket (LU), nedlagt 2020.

2.6 Service – digitale kontaktflater

Totalsummen for antall henvendelser/saker via de digitale supporttjenestene, *TOPdesk Serviceportalen* og *Universitetsbibliotekets chattjeneste*, var i 2023 på 6056 henvendelser, en økning på 18 % fra 2022. Intern brukerstøtte er inkludert, men saker som informasjonshenvendelser (reklame) er ikke medregnet. Se flere detaljer i avsnitt nedenfor.

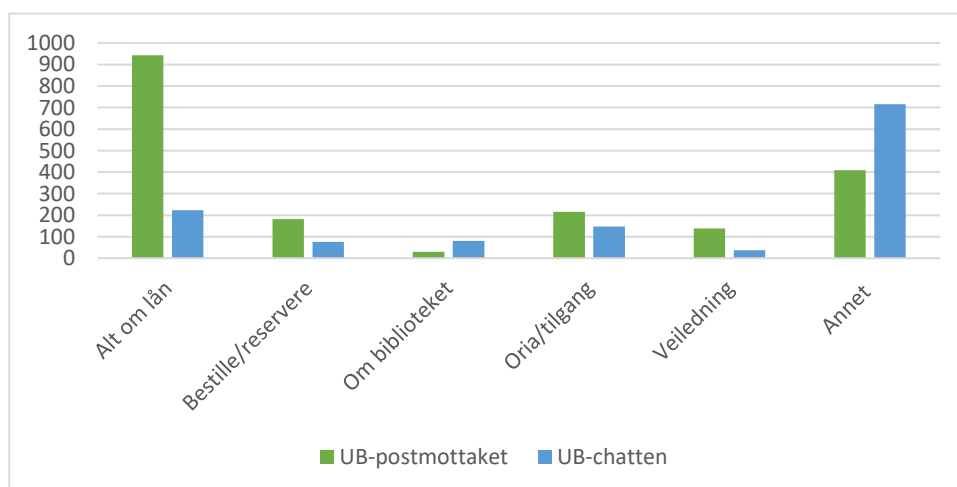
2.6.1 Førstelinja postmottak og chat

Universitetsbibliotekets postmottak fikk i 2023, 1915 henvendelser som ble saksbehandlet, (direkte arkiverte saker er ikke medregnet). Universitetsbibliotekets chattjeneste mottok 1279 henvendelser. Til sammen mottok den digitale førstelinja 3194 henvendelser. De andre TOPdesk-tjenestene mot publikum mottok til sammen 1359 henvendelser.

Figur 29: Henvendelser til TOPdesk og UBs chattjeneste årene 2020-2023.

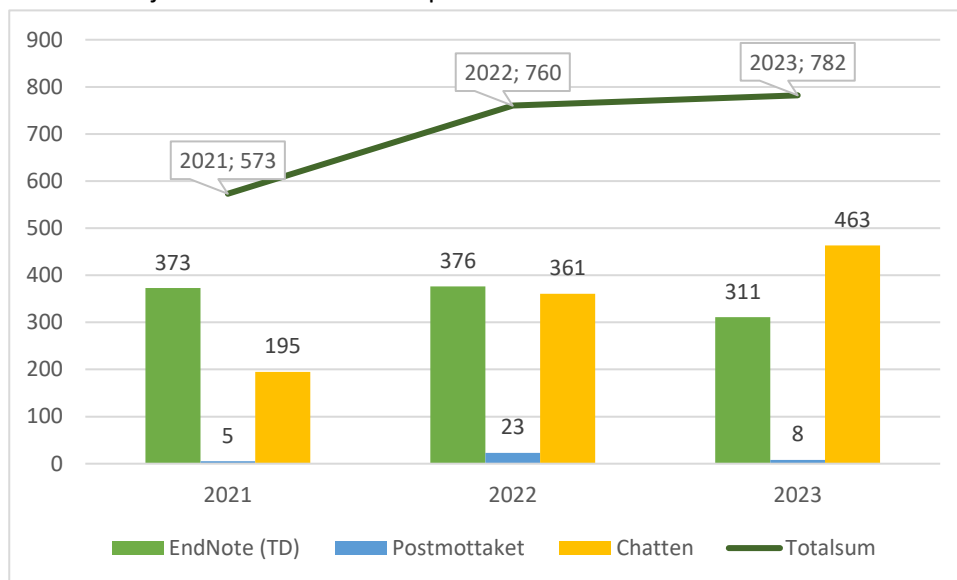
Se også figur 29 for henvendelsene i den digitale førstelinja, fordelt på kategorier. Postmottaket har mange henvendelser om lån, noe som i hovedsak er oppfølging av beskjeder sendt fra biblioteksystemet Alma om lånestatus.

Figur 30: Henvendelsene til den digitale førstelinje 2023, fordelt på kategorier.

2.6.2 Supporttjenesten referansehåndtering

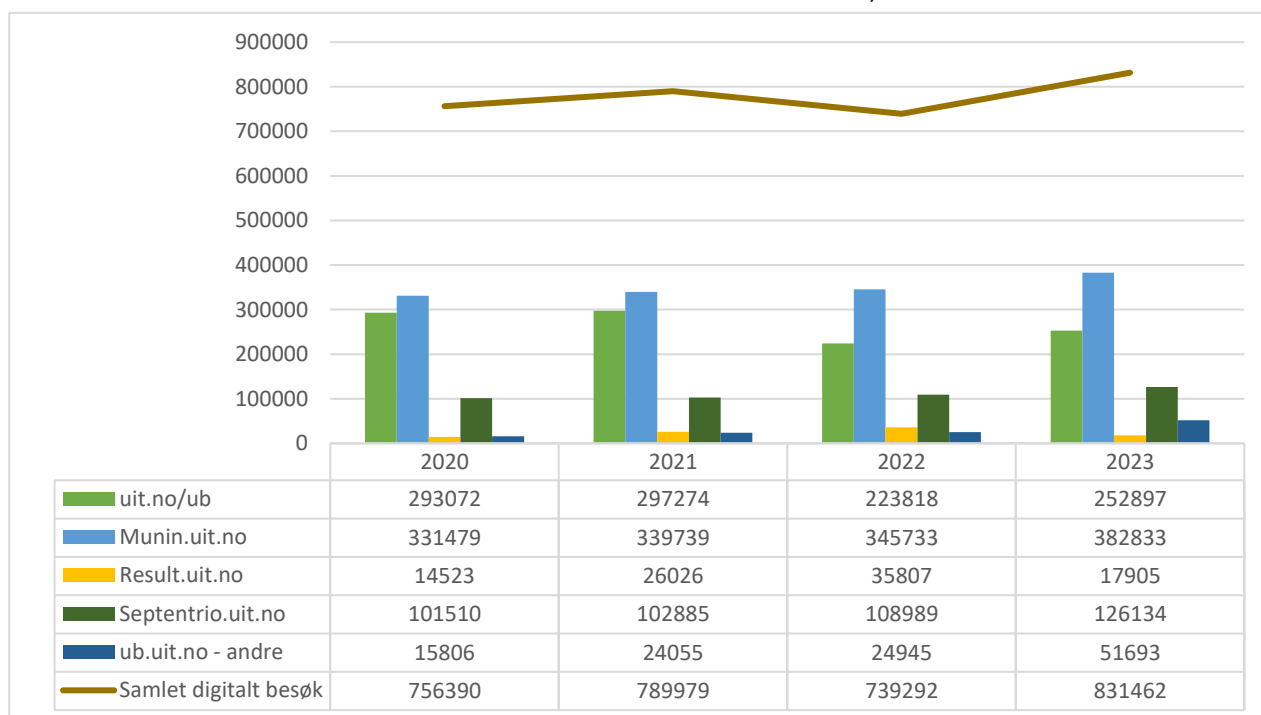
Av andrelinjetjenestene har referansehåndtering fremdeles flest henvendelser. Totalsummen for 2023 var 782 henvendelser om referansehåndtering. I TOPdesk serviceportalen (TD) kom 373 av henvendelsene til EndNote-gruppa. De resterende henvendelsene kom via chat-tjenesten, foruten noen få henvendelser som ble besvart i postmottaket. Inntrykket er fremdeles at spørsmål om EndNote-programvaren stilles til EndNote-gruppa, mens chat-tjenesten mottar mest spørsmål om referansestilen APA 7.

Figur 31: Antall henvendelser om referansehåndtering, 2021-2023.

2.7 Nettsider og nettjenester

For alle Universitetsbibliotekets nettsider²⁹ var det i 2023 ca 831500 besøk til sammen.

Figur 32: Antall digitale besøk, Universitetsbibliotekets egne nettsider, årene 2020-2023.

²⁹ Universitetsbibliotekets nettsider omfatter sider som hører til under uit.no/ub, result.uit.no, munin.uit.no, septentrio.uit.no og andre sider på ub.uit.no (bl.a. Forskningsdataportalen, <https://uit.no/forskning/forskningsdata>).

Sidevisningstall for Universitetsbibliotekets *egne nettsjenester* hadde totalt ca 82 000 visninger. Open Polar-trafikken har økt. Her har det siden 2022 blitt opprettet en referansegruppe bestående av både nasjonale og internasjonale medlemmer. Videre har tjenesten blitt markedsført mer, blant annet på internasjonale konferanser.

Antall sidevisninger	2019	2020	2021	2022	2023
Antikkens kunst og arkitektur i bilder ³⁰	609	479	239	269	191
Arkitekturguide Nord-Norge og Svalbard ³¹	39675	43266	36979	40658	37240
High North Research Documents ³²	2302	2056	499		
Kvensk bibliografi ³³	1104	1553	1509	1103	1878
Open Polar ³⁴			11321	10594	42038
Ultima Thule ³⁵	1150	3549	881	1455	933
Totalsum	44840	50903	51428	54079	82280

Tabell 5: Antall sidevisninger for Universitetsbibliotekets egne nettsjenester årene 2019-2023.

2.8 Produksjon og filming

Result bistår med produksjon og støtte til filming og digitale arrangement, og i 2023 hadde Result om lag 250 oppdrag. Dette utgjorde 5000 arbeidstimer. For fasilitering av digitale arrangementer (inkl. streaming), er antall oppdrag et estimat justert mot brukt timeantall, og basert på et oppdatert 2022-tall (114 oppdrag). Timene for utvikling av nettkurs er inkludert, se nedenfor.

Produksjon og støtte	Antall oppdrag/arrangement					Antall timer brukt				
	2019	2020	2021	2022*	2023**	2019	2020	2021	2022	2023
Filming i studio	154	188	154	108	100	471	840	405	1450	1734
Filming utenfor studio	47	84	67	21	20	159	450	203	1220	1850
Fasilitering av digitale arrangementer		15		114	110		190	148	1445	1500
Utvikling av nettkurs/MOOC							750	850	800	250
Produksjon av podkasts				20	20				120	170
Sum	201	287	221	263	250	630	2230	1606	5035	5504

Tabell 6: Results produksjon og støtte til filming og digitale arrangement, 2019-2023.

*2022 oppdatert tall

**2023 er et estimat basert på tidligere år

³⁰ Billedbase utviklet ved UiT, <https://www.ub.uit.no/omeka-s/s/antikk/page/home>

³¹ Arkitekturguide for Nord-Norge og Svalbard, <https://arkitekturguide.uit.no/>

³² Database for forskningsdokumenter om nordområdene (fri tilgang), nå nedlagt og erstattet av Open Polar

³³ Kvensk bibliografi, <https://www.ub.uit.no/baser/kvensk/index.php>, fra 2011 i

https://www.zotero.org/groups/1517069/kvensk_bibliografi

³⁴ The Global Open Access Portal for Research Data and Publications on the Arctic and Antarctic, <https://openpolar.no/>

³⁵ Universitetsbibliotekets samling om nordområdene (dokument før 1900),

<https://uit.no/ub/spesialsamlinger/ultimathule>

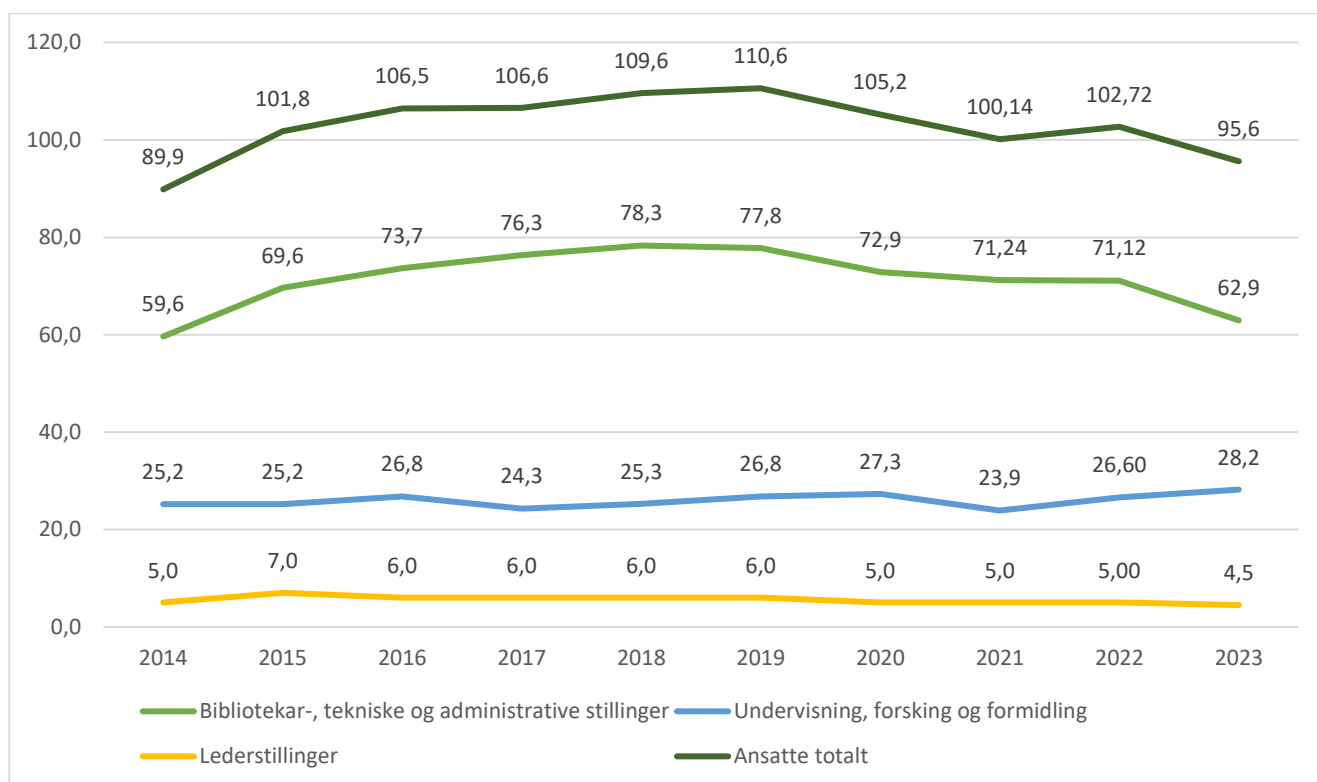
3 PERSONALE OG ØKONOMI

3.1 Årsverk og stillingsgrupper

Universitetsbiblioteket hadde 95,6 årsverk i 2023. I denne summen er midlertidig ansatte inkludert, til sammen 13,5 årsverk. Grafen nedenfor viser hvordan årsverkene har fordelt seg mellom stillingsgruppene³⁶ de siste 10 år.

Årsverk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
UiT	2908	3083	3444	3487	3511	3649	3724	3776	3866	3795
UB	89,85	101,82	106,47	106,62	109,62	110,62	105,2	100,14	102,72	95,6
UBs del av UiT (%)	3,09 %	3,30 %	3,09 %	3,06 %	3,12 %	3,03 %	2,82 %	2,92 %	2,66 %	2,52 %

Tabell 7: Årsverk ved UiT og Universitetsbiblioteket de 10 siste år. Kilde DBH.

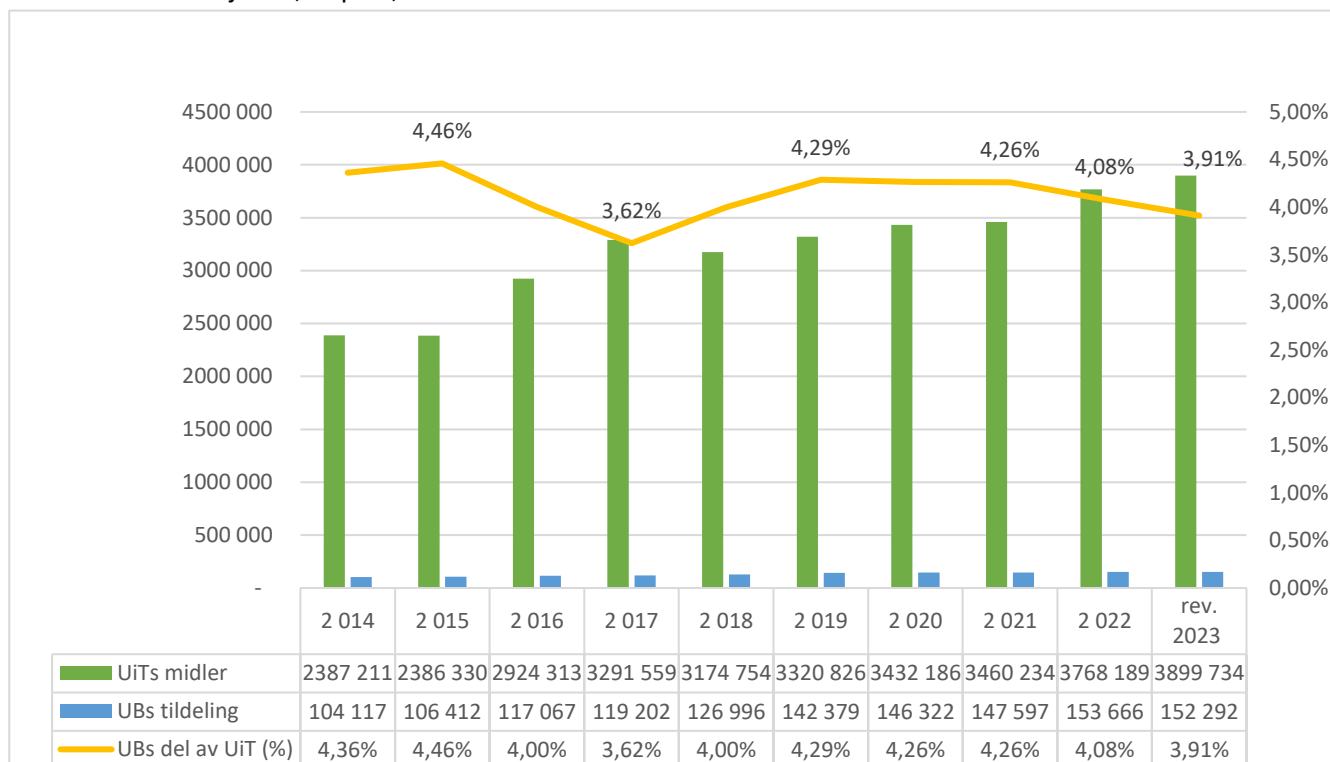

Figur 33: Årsverk ved Universitetsbiblioteket, per stillingsgruppe de siste 10 år. Kilde DBH.

³⁶ *Bibliotekar-, tekniske og administrative stillinger* inkluderer stillingstitlene bibliotekar, hovedbibliotekar, spesialbibliotekar, overingeniør, senioringeniør, konsulent, førstekonsulent, seniorkonsulent, rådgiver, seniorrådgiver, sekretær og prosjektleder.
Undervisning, forskning og formidling omfatter ansatte med stillingstittel professor, førsteamanuensis, førstebibliotekar, stipendiat, universitetsbibliotekar og universitetslektor.
Lederstillinger inkluderer avdelingsdirektør, instituttleder og seksjonssjef.

3.2 Budsjett (Alle oppgitte tall er i 1000 kr.)

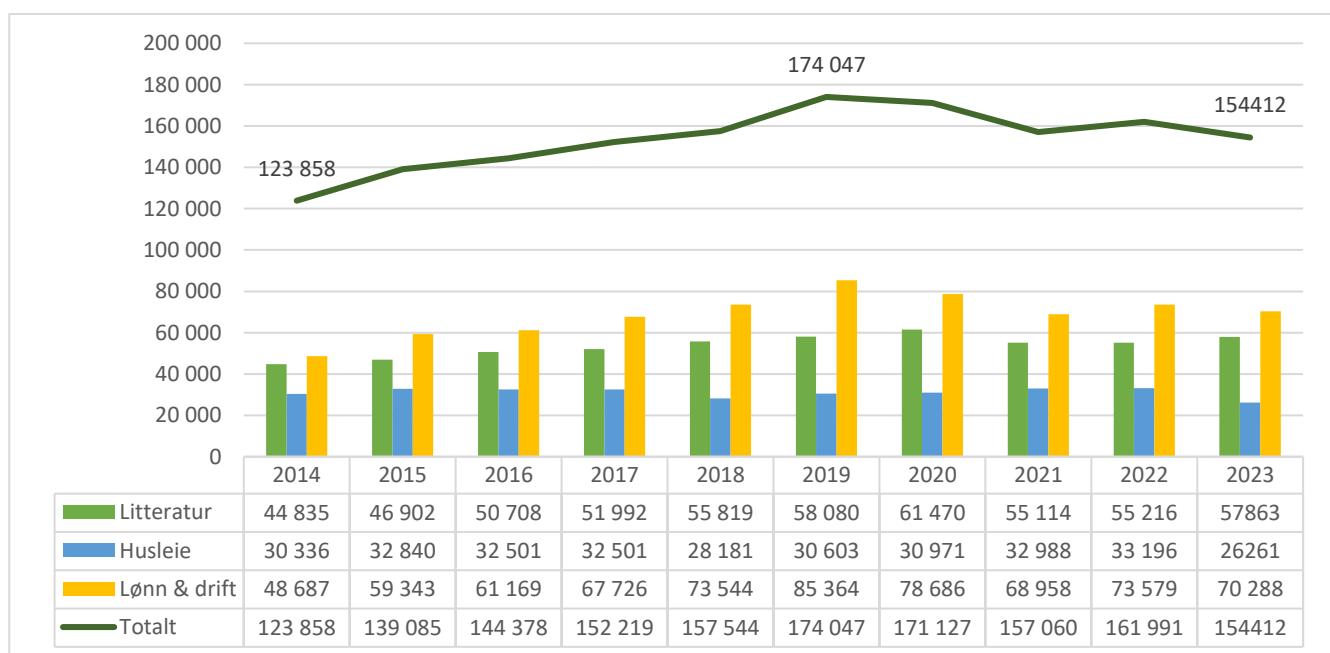
Figur 34 viser budsjett nøkkeltall for UiT og UB for perioden 2014-2023. UBs prosentvis budsjettandel av UiTs samlede midler til fordeling gjennom det siste tiåret, er illustrert med linjen i figuren. Prosenten for 2023, fra det reviderte budsjettet, er på 3,91 %.

Figur 34: Budsjett - nøkkeltall UiT Norges arktiske universitet (UiT) – Universitetsbiblioteket (UB), perioden 2014-2023.

3.3 Kostnader (Alle oppgitte tall er i 1000 kr.)

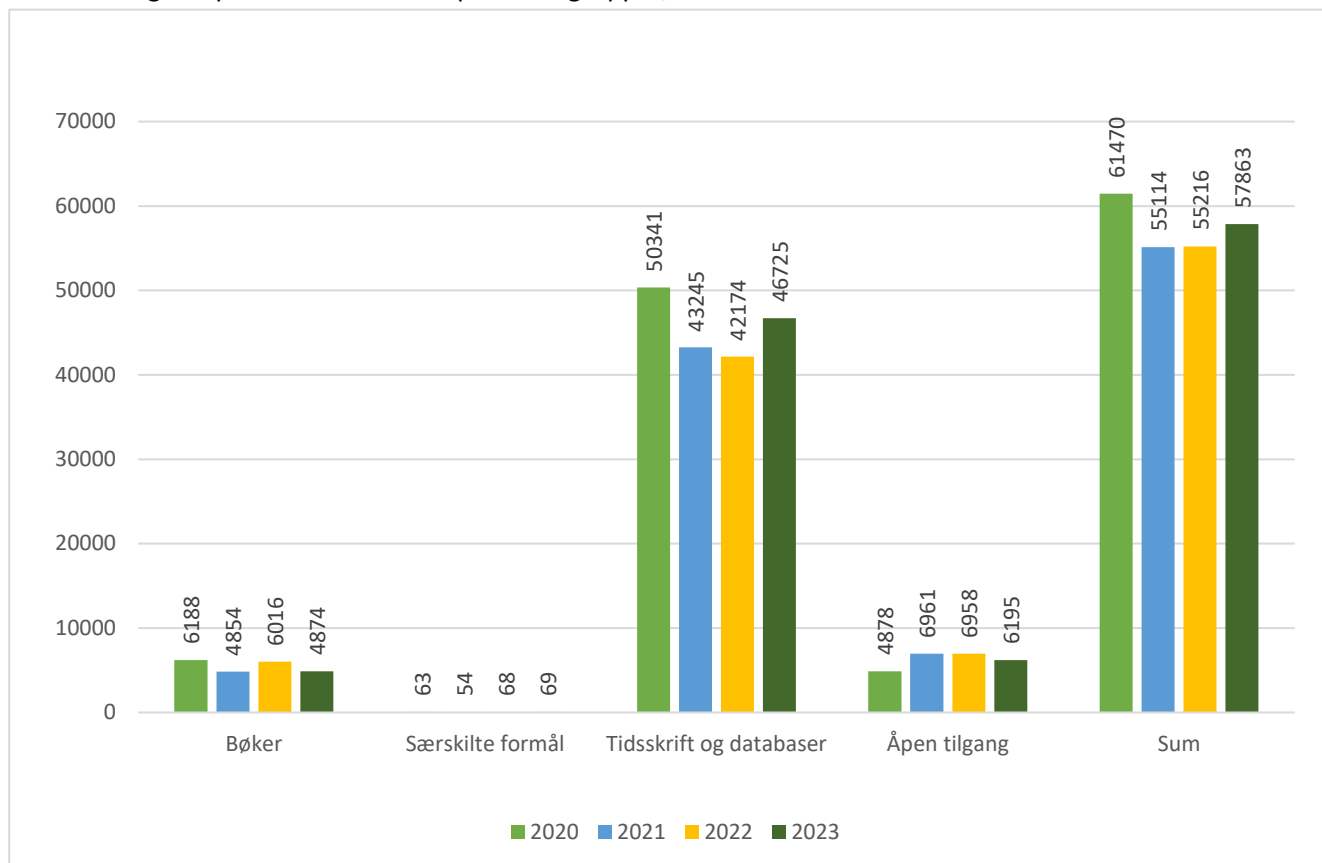
Universitetsbibliotekets kostnader for 2023 var på 154 mill kr. Se kostnadene fordelt på gruppene litteratur, husleie, lønn og drift i figuren nedenfor.

Figur 35: Kostnader - nøkkeltall Universitetsbiblioteket, perioden 2014-2023.

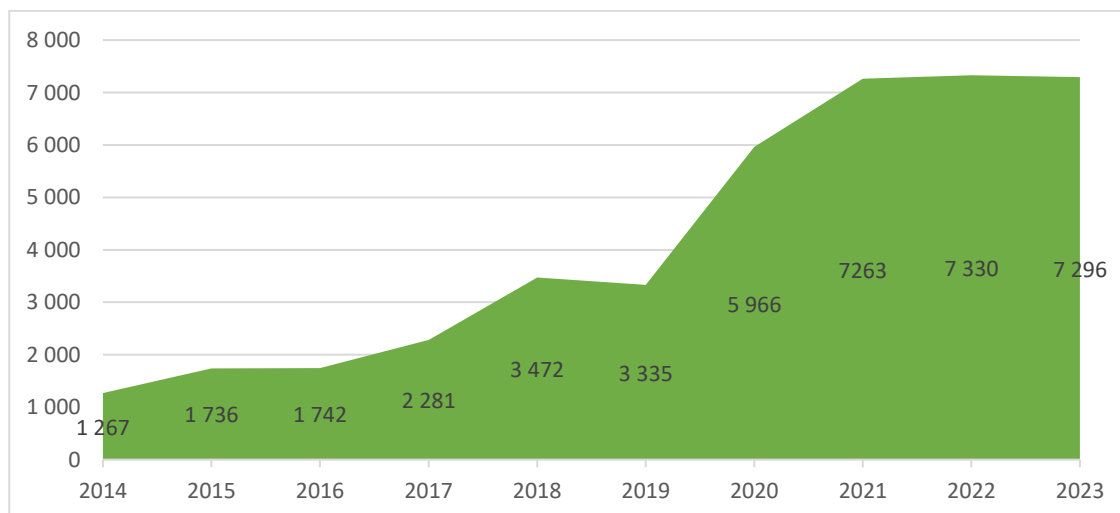
3.3.1 Litteraturregnskap

Litteraturregnskapet for 2023 fordelt på hovedgrupper, se nedenfor.

Figur 36: Kostnader fordelt på hovedgrupper de tre siste årene (i 1000 kr).

Publiseringsfondets utgifter i 2023 var på 7,3 mill, se figur 36. Litteraturbudsjettet dekker åpen publisering i hybridtidsskrift der det er forlagsavtaler som inkluderer både lesetilgang og åpen publisering. Litteraturbudsjettet dekker i tillegg åpen publisering gjennom kollektivt finansierte tiltak, (finansiert ved at flere institusjoner bidrar, for eksempel gjennom å betale ei medlemsavgift).

Figur 37: Publiseringsfondets kostnader de siste 10 årene (i 1000 kr).

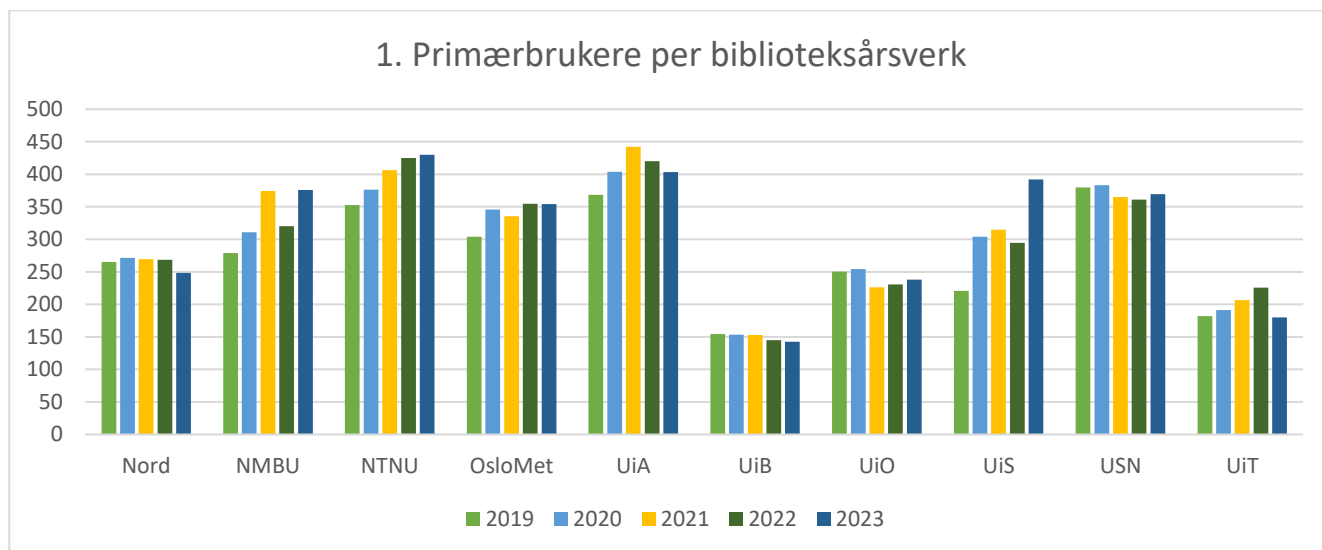
3.4 Nasjonale indikatorer for universitetsbibliotek

Norske institusjoner innen høyere utdanning rapporterer til Nasjonalbiblioteket et sett indikatorer som beskriver bibliotek tjenestene ³⁷. I tabell 8 nedenfor, gjengis 2023-tallene for utvalget universitetsbibliotek. Deretter er de tre biblioteksindikatorene oppgitt for samme utvalget, perioden 2019-2023, figur 38-40. Merk at nedlasting fra institusjonsarkiv inngår ikke i indikator 2 fra og med 2023. Feltet samles ikke inn lengre.

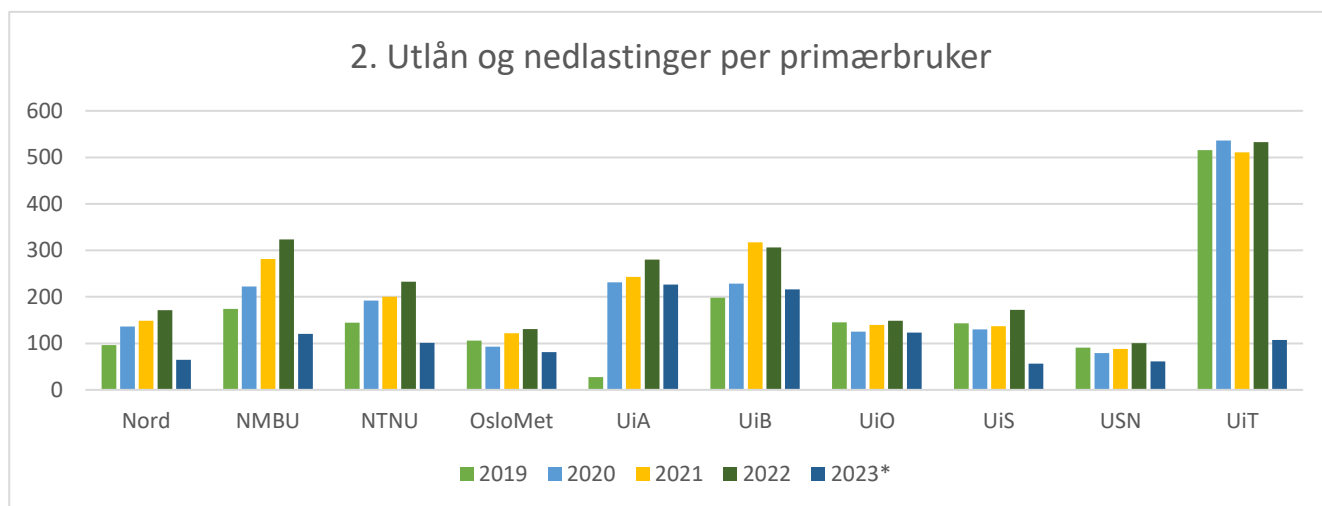
Institusjonsnavn	2023										
	1. Primærbrukere per biblioteksårsverk	2. Utlån og nedlastinger per primærbruker	3. Innkjøpskostnad per primærbruker	Utlån til primærbrukere	Nedlasting fulle tekst	Innkjøpskostnad	Biblioteksårsverk (tjenestetilbud per 31.12)	Primærbrukere tilsatte	Primærbrukere studenter	Primærbrukere eksterne	Primærbrukere i alt
Nord universitet	248	64	1630	37172	514 807	13 970 324	35	930	7168	475	8573
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	376	120	2794	4017	713 691	16 703 630	16	976	5003	0	5979
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	430	101	2223	81538	4 789 985	107 085 579	112	5259	31621	11282	48161
OsloMet	354	81	1476	63485	1 331 156	25 405 028	49	1618	15592	0	17210
Universitetet i Agder	404	227	1609	28674	2 440 715	17 536 128	27	982	9915	0	10897
Universitetet i Bergen	143	216	4576	41543	3 574 698	76 589 711	117	2503	14234	0	16737
Universitetet i Oslo	238	123	2708	98328	4 660 275	104 439 802	162	4194	17585	16792	38571
Universitetet i Stavanger	392	56	1069	28907	949 197	18 667 689	45	1256	8400	7800	17456
Universitetet i Sørøst-Norge	370	61	1395	70807	786 154	19 638 361	38	1309	11390	1384	14082
UiT - Norges arktiske universitet	180	107	4187	54760	1 424 667	57 863 486	77	2347	11473	0	13820
Sum	283	113	2391	509231	21185345	457899738	677	21373	132380	37733	191486

Tabell 8: Biblioteksindikatorer 2023 for universitetene i Norge. Kilde DBH.

³⁷ Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning (DBH), <https://dbh.hkdir.no/>.

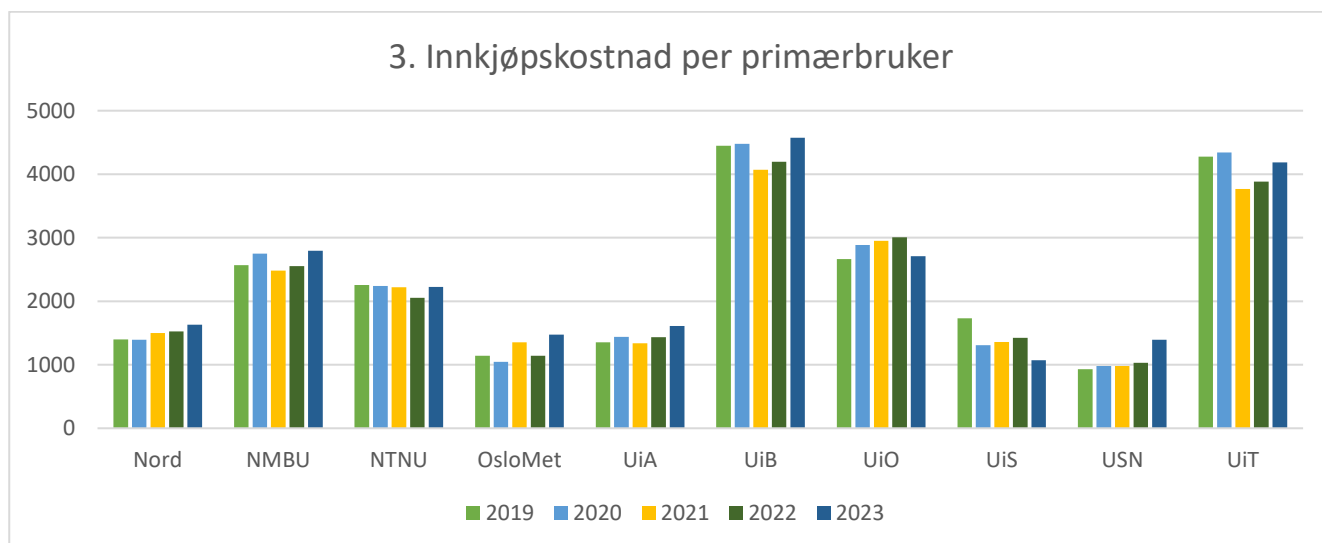

Figur 38: Biblioteksindikator 1. Primærbrukere per biblioteksårsverk for perioden 2019-2023. Kilde DBH.

Figur 39: Biblioteksindikator 2. Utlån og nedlastinger per primærbruker for perioden 2019-2023. Kilde DBH.

*Nedlasting fra institusjonsarkiv inngår ikke i indikator 2 fra og med 2023.

Figur 40: Biblioteksindikator 3. Innkjøpskostnad per primærbruker for perioden 2019-2023. Kilde DBH.